

uk

42. zenbakia / 2003 maiatzak 25

Non zer

- 4. GU GEU.
- 5. IRUDIA. Bikote bitxi bat. Asier Mentxaka.
- 6. PLAZA. Izatezko bikotee legea, Imanol Alvarez. Leihatila, Josu Esnaola.
- 7. LEHEN ETA ORAIN. Satistegi plaza, Algorta.
- 8. TALAIA. Beste begirada bat.
- 10. HERRIZ HERRI. Getxo 10. Leioa 14. Erandio 16. Sopela 18. Berango 20. Gainerako herriak 22.
- 25. AGENDA.

SAKONEAN

- 26. ALBUMA. Gargolak. Asier Mentxaka.
- 28. BERBETAN. Pello Zabala. Unai Brea.
- 30. ERREPORTAJEA. Baserria, nora zoaz?
- 32. DOKUMENTUA. Iraganeko kartel politikoak.
- 34. ERREPORTAJEA. Boxeo maixuak.

KULTURA ETA AISIA

- 36. ZINEMA. Oskar Fernández-en zutabea eta Borja Crespo.
- 37. MUSIKA. Nun taldea.
- 38. IRAKURGAIK. Esti Ezkerraren zutabea eta Jose Belmonte.
- 39. KOMUNIKAZIOA. Sakeleko telefonoen mezuak.
- 40. ELKARRIZKETA. Nerea Onaindia eta Iñigo Juaristi.
- 42. SAREAN. Internet, Iker Merchán-en eskutik.
- 44. NATURA. Zapelatzza eta galipota.
- 45. MODA. Kukuxumusu.

EUSKARAZ

- 48. URIBERTSOAN BARRENA. Jagoba Peredari elkarrizketa eta gainera bere bertsoak. Algortako Bertsolari Eskola.
- 50. AKABUKO PUNTE.
- 51. EUSKARA. Berriak, elkarrizketa eta Egunkaria.

AMAITZEKO

- 52. JAN ETA EDAN. Gaizka Escuderoren errezeta eta Itsaso Aranaren ardoari buruzko lezioa. Javi Martínez, euskal pastel egilerik onena.
- 54. HOROSKOPOA.
- 55. KOMIKIA. Dogan Gozel.
- 56. DENBORAPASA ETA LEHIAKETA.
- 57. FLASH BACK. Zasi Eskola dantza taldea, 1965.
- 58. AITORMENAK. Gurutze Beitia. Eunate Serrano.

28 Pello Zabala

Berbetan

1943an Amezketan jaioa, hango Fernando ospetsuaren oinordekoa, eguraldi iragarle ospetsua eta musika klasikozale amorratua.

32 Kartel politikoak

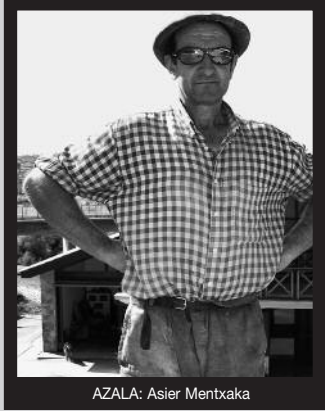
48 Jagoba Pereda

40 Iñigo Juaristi eta Nerea Onaindia

58 Gurutze Beitia

AZALA: Asier Mentxaka

zure **dirulaguntza** behar-beharrezkoa dugu!!!

Boluntzarreta

BBK 2095 0121 10 9102483676

sartu zure laguntza gure kontu zenbakian

ARGITATZAIETAKO: Boluntarietate
HELBIETAKO: Ametzti 6, 4. solairua, 5. bulegoa 48990 GETXO
e-mail: ukaldizkaria@telefonica.net / Posta Kutxa 171
Tel: 94 491 13 37 / Fax: 94 491 58 31

ZUZENDAKIA: Jokin Aspuru

ERREDAKTZAIA: Urnai Brea, Jon Urresti, Urzti Iglesias, Eunatse Serrano

FOTOGRAFIA: Asier Menteak

TESTUEN ORRAZKETA: Xabier Bilbao

KOLABORATZAIETAKO: Bittor Guebara, Itaso Arana, Gaizka Escudero, Xabier Bilbao, Aitorakto Bertsozaila Eskola, Iker Merchán, Esti Ezkerra, Nagore Bebernas, Oskari Fernández, Jon Etxe, Ederme Ugarte, Xabier Buenafina, Pabli Diaz, Gonzalo Iribarna, Roberto Errandion Euzkartz eta Bizarr Lapoan Euskara Elkarte

MAZZA LERROZAIETAKO: Gorka Vázquez, Mikelko Uranga, Dogan Gozel, Iñigo Mirantes

PUBLIZITATEA ETA SUTAPENA: Zuriñe Martinez (94 491 13 37)

HEREMANAKO: Gorka Orueta

FILMAZINA: Argia / Inprimategia: GESTAMPGRAF

LEGE GORDAILUA: BI-1878-00

ISSN: 1576-6799

Osorik edo zatiz, makinaz zein informatikaz kopiazea, baimen barik, erabat galarazirik dago

© Boluntzarreta

Aldizkari hau Euskal Herriko herri aldizkari eta euskara elkarteentzako Topaguneko partaidea da

UK

Behar

beharrezkoak

ditugu zuen

dirulaguntza

BK2095 0121 10 91 02483676

Boluntzarreta

gugeu

Hankamotz

Demokrazia antzinako greziarrek asmatu zutela irakatsi ziguten eskolan. Berba bera ere greziar jatorrikoa omen da: demokrazia, "herriaren agintea". Gure garaiko gizarteetan, antzinako greziarren asmakizun hura hauteskunde jantzi ageri zaigu; kristalezko kutxa batean paperxo bat sartzeko ahalmena bide da herriaren botere-modurik onena, hoberik asmatu bitartean behintzat.

Aurreko guztia esatea alperrikakoa dela esan dezake nork edo nork. Gauza jakinak dira eta! Bada, aldizkari honen lehen orrian idatzita dagoen data berean hauteskundeak egingo dira Euskal Herrian. Hauteskunde horiek, baina, ez dute zerikusirik edukiko goiko paragrafoan azalduutako printzipioekin. Hauteskunde horiek ez dute herriaren subiratasuna ziurtatuko, herriaren zati bati askatasunez aukeratzea galarazi diotelako.

Ez da UK-ren estiloa alderdi politikoez berba egitea, ez eta ideologia baten alde edo kontra egitea, baina argi daukagu guztientzat aukera berdinak egon behar direla, eta hori ez da gertatuko maiatzaren 25 honetan. Kutsu politiko nabarmena daukan erabaki-sorta judizial baten bidez, hauteskundeak hankamotz utzi dituzte. Eta horrek izen bat dauka: iruzurra.

UK-ko lantaldea

gutunak

Atal honetan irakurleen iritziak, eskaerak, gutunak argitaratu nahi ditugu.
Zuon testuak bialtzeko: aldizkaria@euskalnet.net • Faxa: 94 491 58 31

goierritarrak

Goizero >>>

Egunero

EREAGA HONDARTZA 2003-05-10

Elkartasuna eta axolagabetasuna, / **paktatzen diren** / **desberdinekoak dira testurxo honi izenburua ematen dioten berbak.** Horra hor, metro gutxiko tartear banaturta, batetik, maiatzaren 10ean Ereagatik Castorra elkartasunezko ugerraldia egin zuten ausarti taldeko hiru kide; eta bestetik, elkartasunik izatekotan, oraindik hasi ez zaigun udaren lehen eguzki printzeekin elkarreza gurago duen andrea, gure argazkilariren presentziar iazko haizeaz bezain arduratuta. / Argazkia: Asier Mentakoa

Leihatila

> Josu Esnaola

Hirugarren mundu gerra

Bush-i entzun nionean eurek ez zeukatela inolako interesik Iraken, bertakoak askatzea zela asmo bakarra, irribarrea atera zitzaidan. Handik egun batzuetara zinemara joan nintzen, *The quiet American* (“Amerikar lasaia”) filma ikustera. Oso ondo agertzen da bertan iparramerikarren jokoa, filosofia, zein izan den eta zein den. Horrez gain, kasualitatez, edo oharkabeki behintzat bai, Sinclair Lewis-en *Kale Nagusia* nobela irakurtzen hasi nintzen. Zer gutxi aldatu den estatubatuarren pentsaera 1920an liburua argitaratu zenetik hona! Liburuko pertsonaia batzuek diotenetik Bush-ek dioenera ez dago inolako alderik. Kezkatzekoa benetan.

Kezkatzekoa den bezala Irak inbaditu ostean Siria jomugan jarri izana. Hitler Poloniar sartu zenekoa ekarri dit gogora. Gerra amaitu baino hasi egin delakoan nago, Hirugarren Mundu Gerra. Oker ibiliko al naiz! 4

Iritzia

Legebiltzarrak Izatezko Bikote-Legea onartu berri du. Honen harira Euskal Herriko Gay Askapen Mugimendua taldeko Imanol Alvarez kideak honako iritzia helarazi digu.

Izatezko bikote legea

«Lorpen pozgarria da, sexu bereko pertsonak osatutako bikoteei duintasuna aitortzen zaielako»

Euskal Herriko Gay Askapen Mugimenduk 25 urte bete zituen iaz. Hasiera-hasieratik EHGA Men konturatu ginen borroka gogorra egin beharko genuela, bai, baina borroka horrek bikoitza ere izan beharko zuela ezinbestez: legeen aldetikoa eta gizarteari zegokiona, alegia. Borroka bikoitz horretan jardun dugu urte guztiotan eta horretan dihardugu gaur egun ere.

Lehenengo egunean lortu genuen legeen esparruko azken garaipentxoak Euskal Autonomia Erkidegoan Izatezko Bikote-Legea onartu zenean. Garaipentxoak esan dut, bai, baina ez garrantzia kendu nahian –garrantzi handikoa izan baita, duda barik–, baizik eta azpimarratu gura dudalako ez dela lehena izan, ezta, agian, inportanteena ere. Edozelan be urte askotako eta jende askoren lanaren ondorioa izan da. Ongi etorria izan bedi, beraz.

Orain mende laurden bat Franco hil berria zen, eta tunel luze batetik irteten hasiak baino ez ginen. Lege gehienak frankismoarenak ziren edo haren ondorengoak. Kode Penalean homosexualitatea zigortzen ez bazen ere (militarrean, aldiz, bai), bazegoen indarrean Arriskutasun Sozialeko Lege izenekoa, eta beronen eraginez, ehunka lagun, beharbada milaka, gartzeletan zeuden joera homosexualagatik. Lehenengo garaipen legala, hortaz, 70eko hamarkadaren amaieran izan zen, homosexualitatea lege horren eraginpetik atera genuenean. Hura bai poza! Zelako zama kendu genuen gainetik!

Gero Kode Militarra eta besteren bat etorri ziren, baina gure proiektu “izarra” Lege Antidiskriminatzailea izan zen. 80ko eta 90eko hamarkadetan jo ta ke ibili ginen alderdi guztiekin hitz egiten, ahalegin itzelak eginez, Madrilgo Kongresuan eztabaidatu eta onetsi zezaten. Alferrik. Goizegi zela eta holakoak entzun behar izan genituen. Dioxosozko proiektu hartan Espainian indarrean zeuden lege guztiak berrikusten ziren atalez atal, eta gure ustez nahiagotasun sexualagatik bereizkeriaren erakusle izan zitezkeen zati guztiak azpimarratu egiten genituen eta idazkera berriak eskaini.

Zorionez, denboraren poderioz, urratsez urrats eta legez lege, sasoi hartan eskatu ziren aldaketa asko onartzea lortu da, zarata gehiegirik atera gabe. Baina bikoteen arazoez, antza, itxaron egin behar zuten garai aproposagoak heldu arte.

Euskal Herriari dagokionez, Nafarroan zein EAEn, aspalditxoan hasi zen gaia jorratzen, izatezko lege baten premiaren gaia, alegia. Azkenean, Nafarroan lehenengo eta EAEn geroago, onartu egin dira horrelako legeak.

Lorpen pozgarria, zalantzarik gabe, sexu bereko pertsonak osatutako bikoteei duintasuna aitortzen zaielako ofizialki eta bikote homosexualok orain arte jasandako lege-diskriminazio ugari amaitzeaz egon daitezkeelako (zerga-erregimenekoak, oinordetza-erregimenekoak, osasun-zerbitzuetakoak, umeen harrera eta adopzioakoak...)

Baina oraindik badugu bidea egiteko, lege guztiak gure alde izango bagenu ere, ez baditugu eguneroko bizitzan gure ondoan daudenen egiazko oniritzi eta errespetua irabazten, jai dugulako. Horixe lortzea izango litzateke, hain zuzen ere, benetako garaipena. 4

Imanol Alvarez (EHGA Meko kidea)

Iraganez doa denbora* beti / ALGORTAKO SATISTEGI PLAZA

* Denbora: gauzak gertatzen eta izakiak aldatzen diren bitarte mugagabea.

Nori ez zaio hau gertatu?

begizorrotz > txikleak kentzeko makina

Uztailaren 1etik aurrera, hiritar axolagabeok lurlean botata uzten ditugun txikleak kenduko dituen tramankulu bat lanean hasiko da Getxon. Hau izango da, gainera, Espainiar estatu osoan egongo den era honetako lehenengo makina. Txiklea (badaezpada baten batek ez dakien) Amerikan hasi ziren erabiltzen, Kolon eta enparauak ailegatu baino are lehenago eta, beraren osagaiak direla eta, ikutzen duen gainazalean sendo itsatsita lotzeko ohitura edukiten du. Ezaugarri bitxi hori askoz nabarmenagoa da egunean hamaika mila oinek zapaltzen badute. Hori dela eta, gure agintari garbizaleek neurri zorrotzak hartzera behartuta egoten dira, honakoan bezala. Makina bat konponbidek huts egin ostean, makina bat izango ei da konponbidea. ^m

datua > hiru mendeko eskamentua

Adin kontuak dakartzagu oraingoan “Datua” atal honetara. Uribe Kostako pertsonarik zaharrenaren bila ibili gara, eta Getxon topatu dugu. Ez dakigu beraren izena (udaletxeek ez dute jeneralean datu hori ematen), baina bai jaiotze-eguna: 1897ko azaroaren 21a. Aurten 106 betetzekoa da, beraz, agure edo atso ohoregarria. Zerrendako hurrengo ere Getxokoa da, eta 1898ko abuztuaren 29an etorri zen ordudanik askotxo aldatu den mundu honetara. XIX. mendean jaiotako beste bi ere aurkitu ditugu gure bilaketan, bata Erandiokoa eta bestea, zelan ez, Getxokoa. Biak ere 1899koak. Hortik aurrera, XX. mendean jaiotako “gaztetxoak” baino ez. Badaezpada ere, argi utz dezagun datuak duela hiru hilabatekoak direla, eta ez litzatekeela harrigarria izango epe horretan “bajaren” bat egon izana. ^m

bazen > Galeako itsasargiak

Ezaguna dugu Galeako itsasargia; hau, ordea, ez da inguru hartan egon den bakarra; beste bi ere egon dira. Lehenengo itsasargia, Galeako “fuertean” zutik dirauen dorrea izan zen. Fuertea helburu militarrekin eraiki zuten XVIII. mendean, baina dorre hau belikoak ez ziren beste arrazoi batzuegatik eraiki zuten 1782an. Aitzineko su eta ketzeak ordezkatu zituen itsasargia izan zen hura. Dorrearen goiko aldearen erdialdean, brontzezko muntaiaz eginda eta kristalez estalita zegoen linterna birakari bat jarri zuten. 1900. urtea aldera, orduan itsasargi berria zena piztu zuten handik 250 metrotara. Petrolioa erabiltzen zuen erregai moduan; 1932an, petrolioa utzi eta elektrifikatu zuten arte. 1907an, lehenengo laino seinalea eraiki zuten, haren ondoan. Egun ezagutzen dugun itsasargia, berriz, 1950eko maiatzaren 12an jarri zen martxan. Hiru argi-distira ditu 30 segunduko eta 27 miliako helmena du.. ^m

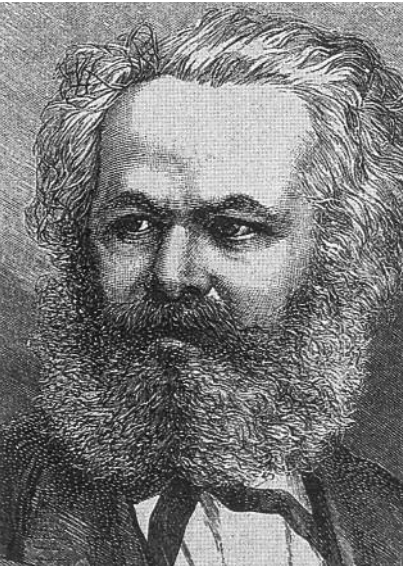
Galeako itsasargia

gauzak > komuneko papera

buru iraun duen komuneko papera plazaratu zuten, marketing bortitzean oinarrituta. Tartean, Alcock ingelesaren ahalegin antzua egon zen; haren paperak gaurkoaren ezaugarrietako asko zeuzkan, baina garai hartan Ingalaterran nagusi zen puritanismoari ez zitzaion ondo iruditzen ipurdiagaz hain harreman estuan zegoen produktu bat dendetako apaletan egotea, eta Alcock-ek porrota baino ez zuen lortu. Soberan geratu zitzaion papera zertarako erabiliko ete zuen ez dakigu. ^m

kale izendegia > Karl Marx

Sozialismoaren teorilari alemaniarrek badauka Astrabuduan bere omenez eskainitako kale bat. 1818an jaio eta 1883an hil zen Karl Marx. Langileen arazoez kezkatzen hasi zen, eta *Alderdi Komunistaren Manifestua* argitaratu zuen 30 urte zituela. Alemaniatik lehenengo, eta gero Frantziatik egotzi zuten, eta Britainia Handian gorde zen; bertan *Kapitala* lan mardularen oinarriak azaldu zituen. Kapitalismoa deuseztatzea finkatu zuen helburutzat. Marxentzat gizartearen historia klaseen arteko borrokan oinarritzen da: proletarioek, jasaten duten zapalkuntzari amaiera eman nahi badiote, nazioarteko mailan antolatu eta boterea eskuratu behar dute, eta klase sozialak desagertarazi egin behar dituzte; horrela, gizarte komunista antolatuko da. Arrakastarik eduki ote zuen? ^m

Irudian, Karl Marx pentsalaria

erakusketak
antzerkia
dj.ak

ALGORTA

BISITATU GURE DENDA!

MOROTXO

Kantxa Kizol moda

350_{m²}
KIROLERAKO
GUZTIA!!

URIBE KOSTAKO
KIROL
DENDA

TORRENE 4
ALGORTAKO AZOKA
48990 ALGORTA
TF. 94 491 18 82

[getxo]

Gazteentzako eskaparatea

Getxoarte erakusketak **hirugarren edizioa** beteko du 2001ean berriro egitea erabaki zutenetik. Osasuntsu dabil gainera; urtero, gero eta artista gehiagok ematen dute izena **bertan** euren lana erakutsi ahal izateko

1989an eta 1990ean izan ziren **Getxoarte** erakusketako lehen saioak. Orduko haiek, baina, ez zuten jarraibiderik eduki, hainbat arazo zirela eta. 2001era arte itxaron behar izan zen, beraz, **Getxoko Kultur Etxeak** antolatutako ekimen hau ostera be plazaratzeko. Aurtongoa hirugarren edizioa izango da etapa berri honetan, eta, orain bai, badirudi **Getxoarte** sendo dabilela.

Ekainaren 6tik 8ra izango da, Areetako Geltokiko Plazan ipinitako karpan, **Getxoarte** gazteentzako erakusketa. Aitziber Alonso aurtengo arduradunak azaldu digunez, *“hasi berriei euren lana erakusteko aukera ematea da helburua, jendeak ikus dezan jende berria datorrela artearen esparruan”*. Artistak ez dira, baina, berriak diren bakarrak; erakusketa iragartzeko zabaldu duten kartelak dioenez, **Getxoarte** “arte sortu berrien erakusketa” da. Arte moderno izenez ezagutzen den hori, beraz.

Hiru egunez, hainbat motako lanak ikusi ahal izango dira karpako 50 erakusle-kuetan. *“Marmazkiak, litografiak, argazkiak, ordenadore bidezko animazioa, fotomontajeak, eskulturak...”*, zerrenda oparoa eman digu Alonsok. Egile guztiak 35 urtetik beherakoak dira (derrigorrezko baldintza da erakusketan parte hartu ahal izateko), eta Euskal Herrian bizi edo ikasten dute. *“Ez diegu oztoporik ipintzen hemendik kanpokoiei. Eskatzen den gauza bakarria hemen bizi edo hemengo unibertsitate baten ikasle izatea da”*. Kontuak kontu, Estatu osoko

lazko erakusketaren irudi batzuk

artistak egongo dira **Getxoarten**. Tartean, **Uribe Kostako** hamabost.

150 eskari

Erakustaretoak 50 leku baino gehiago ez daukanez, epaimahai batek erabakitzen du zein artistak edukiko duen **Getxoarten** bere lana jendaurreratzeko aukera. *“Izan*

«Aurtongo ediziorako, 150 inguru artistak eskatu du getxoarten parte hartzea»

ere, arazoa daukagu horrekin. Lehen edizioan 70 lagunek eskatu zuten sartzeara, iaz ehun baino gehiagok eta aurtun 150ek”. Erakusketako arduradunak argitu digunez, urtero aldatzen da epaimahaia. Oraingoan, bost lagunek osatzen dute, *“EHUko irakas-*

leak eta arte-kritikariak”. Etorkizunera begira espazio arazoak konpontzeko modurik momentuz ez dela aztertu diosku Alonsok. *“Getxon ezin da karpa handiagorik ipini, eta honetan ere ezin da leku gehiagotik atondu, artistak gutxienez erosotasunez ibiliko badira”*. m

JAKINGARRI

- Ekainaren 6tik 8ra
- 2.500 metro koadroko karpa, Areetako Geltokiko Plazan.
- 50 erakusleku.
- Guztira, **Uribe Kostako** (edo gaur egun **Uribe Kostan** bizi diren) **15 artista** egongo dira **Getxoarten**. Horietatik, **12 getxoztarrak** dira.
- **Erakusketaren ordutegia** hauxe izango da: 11:00-14:00 eta 17:00-21:30.
- Sarrerak **euro 2** balioko du.

GETXO **arte**
2003
6-7-8/06
Areetako Geltokiko Plazako Karpan / Carpa Plaza Estación Las Arenas
11:00 - 14:00 / 17:00 - 21:30
www.getxo.net
ARTE SORTU BERRIEN ARKTOA/SALÓN DE LAS ARTES EMERGENTES

2,00€

GETXO RUGBI TALDEA OHOREZKO MAILARA

Getxo Rugby Taldeak Espainiako Ohorezko Mailan jokatu du berriz ere datorren denboraldian. Aurtongoan ez dute arerio handirik topatu, partidu gehienak irabazi dituzte eta. Maiatzaren 11n, liga amaitzeko jardunaldi bi falta zirela, lortu zuten getxoztarrek hainbeste amestutako helburua, Faduran jokaturako lehian Sevillako Inés Rosales taldeari 57-16 irabazita. Emaita horrek ederto adierazten du gure taldearen denboraldia zelakoa izan den: egun horretara arte jokaturako 16 partiduetatik 14 irabazi ditu Getxo Rugbik.

XXI. UME ANTZERKI JARDUNALDIAK

Datozen maiatzaren 31n eta ekainaren 1ean Getxoko XXI. Eskola-antzerki Jardunaldiak jendaurreratuko dira. Getxoko Ume Antzerkia Bultzatzeko Elkartek antolatuta, aipatu asteburuan ikasturte honetan herriko eskoletan prestatu diren 21 antzezlan eskainiko dira, 10 euskaraz eta 11 gaztelaniaz. Antzeppenak Getxo Antzokian egingo dira, arratsaldeko 5:30etik aurrera. Jardunaldiok egiten hasi zirenetik, 1.200 ikaslek parte hartu dute horietan.

TURISMO EGITEKO TAXIAK

Maiatzaren 15etik abian dago "Getxo Taxi Tour" taxi bidezko turismo-zerbitzua. Zortzi taxi-gidarik hezkuntza jaso dute turismo-gida lanetan jarduteko, eta horrela, herrian zeharreko ibilaldiak eskaintzeko guztiz prest ditu hala gura duen guztiak. Eskaintzak ibilbide desberdin bi ematen ditu aukeran: bata, ordu eta erdikoa, Getxo osoa hartzen du, interes handieneko lekuetan geldialditxoak eta guzti eginda; bestea laburragoa da (20 minutu), eta Portu Zaharretik eta Bizkaiko Zubitik igarotzen da.

Valentín Solagaistua >

Getxo, historia de sus gentes liburua idatzi berri du

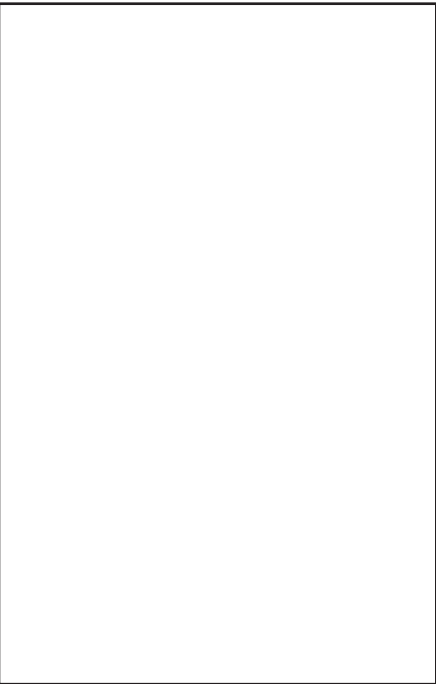
“Gerra Zibila galdu zutenek kontatzen dute herriko historia”

Valentín Solagaistua algortar petoa ibilbide luzeko gizona da. Abuztuan 66 urte beteko ditu, gehienak politikan murgilduta; horrek, ordea, ez dio eragotzi Getxoko bizitzan parte hartzea, eta bere historiaren lekuko eta notario izatea. z dio eragotzi Getxoko bizitzan parte hartzea, eta bere historiaren lekuko eta notario izatea.

Getxoko Liburu Azokan aurkeztu zuten *Getxo, historia de sus gentes* izenburuko liburua; argitalpen berri honetan, Valentín Solagaistua egileak herriko gertakizun historikoak, pasadizoak eta pertsonaiak bildu ditu. Hamabi urteko lan nekosoaren emaitza da getxoztarren ikusmina piztu duen historiaren inguruko liburu hau. Liburu Azokako salduena izan da, gainera.

“Getxoko historia boteretsuek idatzi izan dute; gainera, ez ziren herrikoak, Juan Gorostiaga apaiza izan ezik”, azaldu digu Valentín Solagaistuak. “Nire liburuan, gerraren galtzaileak dira Getxoko historiaren ahotsa lehen aldiz: langileen semeak-alabak, jazarpena pairatu zutenak, ezezagunak... Historia ofizialak pertsona horiek ahaztu zituen, baina getxoztarrek ez”. Gerra eta gerraosteko kontakizunak bildu ditu, sasoi horien gordintasuna arintzen duen ironia ukitu batekin.

Ehundaka pertsonaia agertzen dira *Getxo, historia de sus gentes* liburuak dauzkan 171 orrialdeetan; gehienek goitizenak zituzten gainera: Enrique Franco Real de Asua *Paten* (arrantzalea), Ricardo Calvo Ikaza *El niño de la vela* (gitarra-jolea), Gloria *La tacones* (tabernaria), Paulina *La adivinadora* (Espainiako Gerra Zibilia aurre-san zuen), José Arrizabalaga *Pepe fiebre* (Inauterien antolatzailea, debekaturik zeu-

Argazkian, xxxxxxxxx

den garaietan), Damián Aguirremota *Pasiensia* (olerki-kontaria), Mari *La mulata*, Josefina *La pistolera*...

Valentín Solagaistuak munduko amatxi guztiei eskaini die bere liburua: *“Aiton-amonek bilobekin daukaten harremana eman daitekeen heziketarik onena da; gaur egun, hori galdu egin da. Nire bi*

«XXXXXXXX XXXXXX XXXXXX
XXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXX
XXXXXXXXXXXXX»

amamekin eduki nuen harremana funtsezkoa izan da nire bizitzan”. Beste horrenbeste dio Algortako Portu Zaharraz, “portuaren bidez mundua ikasi dudalako; han bizi eta ikusi izan ditut betirako markatu nauten gertaerak” zan ditut betirako mar-

Leire Astorkiza da Egizu-ko koordinatzailea

Euskara ahoetara Erromeria Egan taldearekin maiatzaren 30ean

Topaguneak eta Bizkaiko AEKk *Berba Barri* izeneko proiektua sortu zuten duela hiru urte. Helburua euskararen erabilera bultzatzea zen, eta errealitate desberdineko herrietan ezartzeko asmoa zeukaten. Horieta bat Getxo izan zen. Berton, egitasmoa Egizu izenaz berbataiatu zuten herriko lau euskaltegiek, Bizarra Lepoan euskara elkartek eta Udaletxeak (horiexek dira Egizuren sustatzaileak).

Leire Astorkiza koordinatzaileak esplikatu digunez, *“Egizuren zer egin nagusia Berbalaguna proiektua da”*. Hau da, euskaraz ondo dakien jendea eta ikasten dabile-

na elkartzea, bigarrenek euren hizkuntza maila gara dezaten. Astean behin batzen dira taldeak (jeneralean hirukoteak), guxtienez bi orduz. Horrez gain, tailerrak, hitzaldiak, kontzertuak... egiten dituzte Egizu-ko kideek. Aurten kirolari begira jarri dira, eta orientazio ikastaroa nahiz bestelako kirol jardunaldiak ere antolatu dituzte.

Aurtengo ikasturteari amaiera emateko Egan taldearekin erromeria handia egingo dute maiatzaren 30ean Algortako San Nikolas plazan. m

Harremanetarako: 94 491 43 57

SAHARAKO UMEAK GETXORA UDAN

Uztaileko lehen astean Saharako 10 edo 12 ume ailegatuko dira Getxora, herriko Atfal (arabieraz, umea) elkartek antolatzen diharduen kanpainaren bitartez. Sahararen aldeko elkarte horretako kide den Itxaso Fernándezek adierazi digunez, “ume horiei hemengo bizimodua ezagutzeko aukera eman nahi zaie, hemengo familiekin batera aldi batez biziz”. Umeak, 8 eta 12 urte bitartekoak, irailaren 6ra arte egongo dira gure artean; Atfal ume horiek hartuko dituzten familiak bilatzen dabil orain. “Oraindik baten bat falta zaigu”.

Getxon ez ezik, eskualdeko beste herri batzuetan ere aurrera eroaten dabilta kanpaina hau. “Oso harreman estuak sortzen dira honelako ekimenetatik”, dio Fernándezek, “umeak ezagutzen dituen konturatu egingo da ez direla kalekumeak, familia batean ondo integratuta bizi dira han”. Atfaleko kideak gehitu duenez, “hasieran hemengo bizimodura egokitzeko arazoak egoten dira, baina berehala gainditzen dira”.

Harremanetarako: 658 75 13 59

Basurto

Algorta S.L.

altzariak

LEHEN, ORAIN ETA BETI

- 1970az geroztik altzariak diseinatzen.
- Orain ere, armairuak neurrira.
- 200 m²ko erakusketa berria: Telletxe 4 (T: 94 460 71 62)

Telletxe 15 • Algorta • T: 460 42 44

**Prestakuntza
programak**

Alkarbide

**Euskara
teknologia berrietan**

**Euskararen
sustapena enpresan**

**Sentsibilizazio
kanpainak**

**Euskararen
sustapena udaletan**

**Hizkuntz
normalizazioa**

**Elkarteentzako
laguntza**

Euskara da gure konpromisoa. Hori dela eta, legegintzaldiaren hasieran, Euskara Sustatzeko Zuzendaritza sortu zen, euskararen erabilera sustatzeko eta bizkaitarrei euskaraz bizitzeko aukera bermatzeko:

Euskara sustatuz udaletan. Hamaikatzko diru-laguntza bideratu ditugu udaletara, euskararen aldeko jarduerak bultzatzeko. Guztira 472 proiektu gauzatu dira Bizkaiko 100 udaletan.

Euskararen erabilera sustatuz enpresan. 25etik gora proiektu gauzatu ditugu, euskara gizartearen eremu guztietara hedatzeko, bai eta lan mundura ere.

Elkarkei lagunduz. Euskararen alde ari diren elkarten hainbat proiektu bultzatu ditugu, 250etik gora; eta euskarazko aldizkarietara ere laguntza eman diegu.

Sentsibilizazio kanpainen bidez. Lau kanpaina egin dira telebistan, prentsan eta irratian, jendea euskararen

arazo espezifikoetara sentsibilizatzeko eta euskararen prestigio soziala handitzeko.

Prestakuntzarako laguntzak emanez. 200 beka eta laguntza eman dira, unibertsitate mailako euskarazko ikastaroak egiteko.

Euskara teknologia berrietan sartuz. Etorkizunari begira, ezinbestekoa delako euskara eta teknologia berriak uztartzea.

Euskararen normalizazioan aurrera eginez. Herritarren eta administrazio publikoen arteko harremanetan euskaraz egiteko aukera bermatzeko.

Alkarbide sortuz. Bizkaiko udal eta mankomunitateetako euskara zerbitzuen bilgunea, ahaleginak koordinatu eta baterako ekintzak sustatzeko

...Eta beste jarduerak asko martxan jarritz... Izan ere, legegaldi honetan 25 milioi euro baino gehiago erabili dira euskalgintzan, 500.000 bizkaitarren mesederako.

Euskararen alde egunero aritzea: horixe dugu bidea.

1999-2003

Lau urte euskalgintzan

[erandio]

ANTZERKIA EUSKARAZ:
“KUTSIDAZU BIDEA,
IXABEL” ETA “NATACHA”

Euskara Zerbitzuak antolatuta, bi euskarazko antzezlan eskainiko dituzte ekainean Erandion. Batetik, Gorringo antzerki taldeak prestatu duen azken lana, Kutsidazu bidea, Ixabel, taularatuko dute datorren ekainaren 5ean, osteguna, arratsaldeko 20:00etan. Horren arrakastatsua izan zen izen bereko liburuan oinarrituta dago antzezlan eta baserri batera euskara hobetzera doan gazte kaletar baten pasadizoak jasotzen ditu. Angel Alkain aktore ezagunarekin batera Agirrezabal, Ixabel Agirresarobe, Ainere Tolosa, Egoitz Lasa eta Mikel Sarriegik osatzen dute antzezle taldea. Bestetik, Txalo taldearen eskutik, umeentzako antzezlan izango da ekainaren 15ean, eguerdiko 12etan: Natatxa. Batean zein bestean sarrera dohainik izango da, baina txartelak alde zuretik eskatu behar dira udaletxeko Kultura Sailean. Emanaldiak Erandio Bekoako Bekoa ikastetxeko aretoan izango dira.

AIORA SEDANO
ERANDIOZTARRA
KUKUBILTXON HASI DA

Aiora Sedano antzezle erandioztarra Kukubiltxo Antzerki taldearekin hasi zen lanean joan den apirilean. Aiorak Larrabetzuko taldea prestatzen dabilen lan berrian parte hartuko du. Antzerki lanak Mamutsak S.A izena du eta maiatz amaieran estreinatuko da Leioako Kale Antzerkiko Jardunaldietan. Hortxe izango dugu aukera Aiora lanean ikusteko.

IZASKUN URKIJO
EUSKADIKO
TXAPELDUNA BERRIRO

Joan den urtean aukera izan genuen Izaskunekin egoteko. Bere bizitzan judoak izan duen garrantzia azpimarratu zigun berak. Erandioztar gazte hau, eskolen arteko lehiaketetan txapelduna izan eta gero, Bizkaia eta Euskal Autonomia Erkidegoko txapelduna izatera heldu da. Joan den apirilaren 5ean Gasteizko Arriaga kiroldegian antolatu zen Euskadiko Txapelketan Txapelduna izan da berriro ere. Oraintxe bertan Estatuko txapelketa prestatzen dabil. Zorionak eta zorte on Izaskun!

Jon Iñaki Vecchio > langabetuen asanbladako kidea

“Langabetuok gizartearen zaborra osatzen dugu, ez gara inor”

Argazkian, Jon Iñaki Vecchio

Jonek urte mordoak daroa Erandioko Langabetuen Asanbladan eta eraikuntza lan batetik bestera ibili ohi da behar bila bere kideekin batera...

...Aldi baterako kontratuak lortzen dituzte peoi lanetan hor-hemen, eta lanean dabiltzanean derrigorrezko baldintza bat bete behar dute: ez dute aparteko ordurik egingo, horixe baita Asanbladaren aldarrikapen nagusienetakoa. “Obra” baten aparteko orduak egiten dituztela antzemanaz gero, lanak geldiarazi egiten dituzte eta langabetuak kontratatzerara behartu; hori da daukaten arma bakarra.

Garai batean baziren Asanbladan emakumezkoak ere, baina zaila da eraikuntza arloan enpresarioek emakumeak langile hartzea, aldagelen arazoa dela, lan fisiko gogorra eskatzen dela eta hainbat abar direla. Emakume nahiz gizonezkoentzat, eraikuntzako lana gogorra da oso, eta ez du edonork nahi.

Azkenaldi honetako etorkin uholdeak eraikuntzako lan-merkatuan eraginik izan ote duen galdetuta zera diosku aita Palermokoa eta ama Gernikarra duen Jonek: “*Berdin dio obrako langileak Portugaldik etorri diren ala bertakoak diren. Kontua da arauak ez haustea, aparteko ordurik ez egitea eta hitzarmenean onartutako lan baldintzak betetzea. Baina enpresarioak aprobetxatu egiten dira eta guk ahal dugun neurrian aurre egiten diogu egoera horri, patroari hitzarmena errespetaraziz. Duela gutxi gelditu genuen obra batean portugaldarrek egiten zuten lan, egunean 12 orduz, eta gero barrakoietan egiten zuten lo*”.

Langabetuen Asanbladan ikasketa eta kualifikazio gabeko jendea biltzen da gehienbat, eta baita 45 urtetik gorako jendea, adinagatik lan-merkatuan aukera handirik ez daukatenak. Lan duina bilatzeko modu bat dela eta, gazteak ere antolatzeraz animatzen ditu. “*Gazte jendea etxean dago, edo ETT enpresetan ari da guztiz baldintza eskasetan, edo Burger eta antzekoetan. Emakumeak, aldiz, inoren etxeko lanak egiten, batere babesik gabe*”.

ETT izenez ezagun ditugun aldi baterako enpresei ezezko borobila ematen diete eta lanik gabeko aldietarako gizarte-soldata

“Mundu honetan erosteko ahalmena dutenak besterik ez dira aurrera ateratzen”

taxuzkoa izatea aldarrikatzen dute. Sindikatuen ardura ere badela, baina babesik gabe sentitzen direla eta antolatuta jarraitu beharra dutela azpimarratzen du.

Astrabuduko Osasun Zentroaren aldameneko “lonja” batean biltzen dira astartero asanbladako kideak. m

Euskaldunagoa?
Oso zaila dago.

Independenteagoa?
Ez da erraza.

Pluralagoa?
Zein bezain plurala?

Hobea?
Hoberena zen.

baina
hobetuko
dugu
zure laguntzarekin

berria berri

Akzioei buruzko informazioa:
www.ektsa.net
Tf: 635 733 385 · 635 733 386

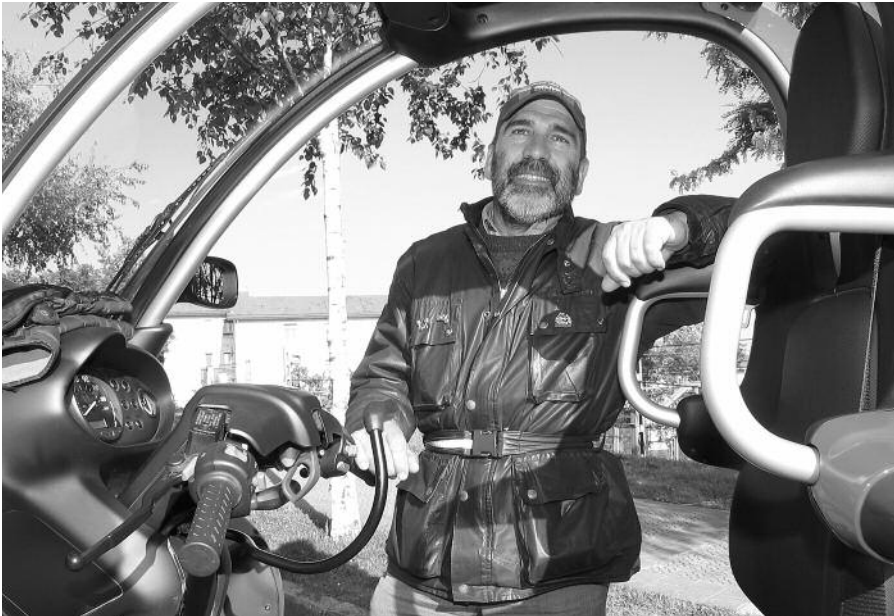
Zipiriñek 250 ikasle gehiago

Sopelako Zipiriñe eskolak 250 ikasle gehiagorentzako lekua edukiko du datozen urteetan egingo den eraikin berriari esker. Hortaz, gaur egungo 450 ikasleetatik guztira 790 izatera igaroko da. Eusko Jaur-laritzako iturriek adierazi dutenez, 2006-rako eraikin berriaren lanak amaituta egoteko asmoa dago. Horrek esan gurako du ikastetxeak 2120 metro koadro edukiko dituela, eta 46 ikasgela (gaur egun 30 baino ez dauzka).

Instalazio berriek, 16 ikasgela horiek ez ezik, psikomotrizitate gela, erabilera anitzeko gela, liburutegia, irakasle eta gela eta bisitarienezako aretotxo bat edukiko ditu. Gainera, sukalde eta jantokia ere handitu egingo dira. Eraikin berria gaur egungo ikastetxearen aurrean egongo da, Akilino Arriola kalearen beste aldean. Erabaki honek Sopelak azken urteotan eduki duen umeen jaiotza-tasaren gorakadari erantzun gura dio. ^m

IGERILEKUEK IA 5.000 BAZKIDE

Joan den apirilaren 5ean zabaldu zirenetik, Abadesoloko igerileku berriek 4.700 bazkide inguru lortu dituzte dagoeneko. 1.500 familiak eman du izena Abadesoloko instalazioak erabiltzeko; horietatik, %10-edo Sopela inguruko herrietatik datoz: Barrikatik eta, batez ere, Urduliztik. Izan ere, Sopelako Udalak hitzarmen bana sinatu herri bi horietakoakaz, igerilekuak mantentzeak sortarazitako gastuak elkarbanatzeko, herri bakoitzak daukan erabiltzaile-portzentajearen arabera beti ere. Horren truk, barrikar eta urduliztarrek ez dute sopoloztarrek baino gehiago ordaindu behar Abadesoloko zerbitzuak erabiltzearen. Beste udalerrri batzuek, Berangok adibidez, kuotaren zati bat ordainduko diete euren herritarrei. Sopelako Udaletxetik aditzera eman denez, atea zabalik dago beste udal batzukaz ere mota horretako akordioak lortzeko.

J.M. Amezagak motorra erabili du Europa osoan barrena ibiltzeko

Bi gurpilen gainean José María Amezagak 1991n idatzi zuen liburua berrargitaratuko du laster Udalak

1946an Bilbon jaio zen arren, José María Amezagak 13 urte daramatza Sopelan. Laster, *Aventuras y desventuras sobre una motocicleta* izenburuko liburua berrargitaratuko du Sopelako Udalak; 1991n idatzi zuen Amezagak, Espainiako eta Nazio-arteko turismo sariak irabazi ondoren, 1988an eta 1990ean, hurrenez hurren. *“Motozikletaren gainean Europa osoan ibili nintzen, eta bizitako abenturak biltzen ditut. Río Tintora ‘Vespino’ batean egin nuen bidaia eta babesle baten bilaketa ere azaltzen ditui”*, esan digu.

Kaleratuko den liburuak berritasunak dauzka, *“aurreko edizioa baino beteagoa izango da”*. Euskaraz ere idatzita dago, argazkiak ditu, eta hiru erreportaje berri sartu ditu egileak: Ipar Lurmuturrera, Norvegiara eta San Remora egindako bidaien ingurukoak; denak motorrean, noski. Horrela, José María Amezagak bi gurpilen mundu zirraragarrian murgiltzen

gaitu, aholku eta pasadizoen bitartez. Tunisian eta Europako herrialde guztietan ibili da (Errusian eta Bulgarian izan ezik), eta *“dagoeneko, nire motorrek milioi erdi kilometro baino gehiago egin dituzte”*, aitortu du Amezagak.

“500.000 km-tik gora egin ditut motorrean”

16 urte zituenetik dabil motorren gainean: *“Leku guztietara garraio horretan joaten naiz. Autoa hartu behar dudanean deseroso noa, ez dut nire burua hain libre ikusten”*. Zortea ere izan du, orain arte ez du ezbehar larririk eduki-eta.

José María Amezagak utzi egin zion lehiatzeari (*“oso garestia da eta laguntzarik ez duzu”*); orain nahiago du egun gutxiko irteerak egin, lekuak ikusi, jendea ezagutu eta *Sólo Scooter* aldizkarirako argazkiak egitea. Azken batean, motoaz gozatu. ^m

Maskarada

maiatzaren
30ean egingo
dute Lamiakon

Maiatzaren 30ean (maiatzeko azken barikuan egiten da beti) Lamiako Maskaradaren edizio berri bat egingo da. Arratsaldeko 5etan hasiko da antzezpena, kalejira baten bidez. Hori amaituta, maskaradaren bigarren zatiari ekingo diote, estazioaren parean. Sugaarrek eta Marik, pertsonai nagusi biek, gainerako pertsonaien aurrean dantza egingo dute banan-bana, denak berriz elkartu arte. Hirugarren zatia gaueko 10:30etan hasiko da elizaren alboan. Ohi bezala, ake-larre bat egingo dute, sutea piztuz eta elizaren eta herriaren arteko liskarrak antzetzuz. ^m

lazko irudi bat

Aurtengo azoka iragartzen duen kartela

Barrearen hiriburua

Maiatzaren 29tik ekainaren 1a arte **Leioako Umcore Azoka** egingo da herriko kaleetan

Leioako Kaleko Artisten Umcore Azokak hirugarren edizioa beteko du aurten. Lau egunez (maiatzaren 29tik ekainaren 1a bitartean), 47 konpainiak parte hartuko dute, eta 120 ikuskizun antzetzuko dituzte; horietako bederatzi benetako estreinaldiak izango dira. Guztira, herriko hamahiru gune erabiliko dituzte bat-bateko agertoki gisa: Euskal Etxeen plaza, Sabino Arana Kalea, Cervantes plaza, Aldapa auditorioa, Artatza kalea eta Ikea Berri plaza, besteak beste.

Leioako Umcore Azoka honen helburuak mordotxo bat dira: aurkeztuko diren lanek harridura sortzea, kaleak irudimenez

betetako leku bihurtzea, parte hartuko duten artista eta konpainien arteko hartu-eman erraztea, eta ikuskizunez gozatzea dira; berba bitan esateko, ondo pasatzea. ^m

DATU BATZUK

- **Euskal Herriko 14** taldek jardungo dute; horietako 11 Bizkaikoak dira.
- **Espainiatik 13** konpainia datoz: Katalunia, Burgos, Castelló, Madril, Granada, Sevilla eta Valladolid.
- **20 beste herrialde batzuetakoak** dira: Frantzia, Italia, Holanda, Errusia, Georgia, Bielorrusia, Australia, EB eta Tantzania.

udondo
taberna
eguneko menua eta afariak

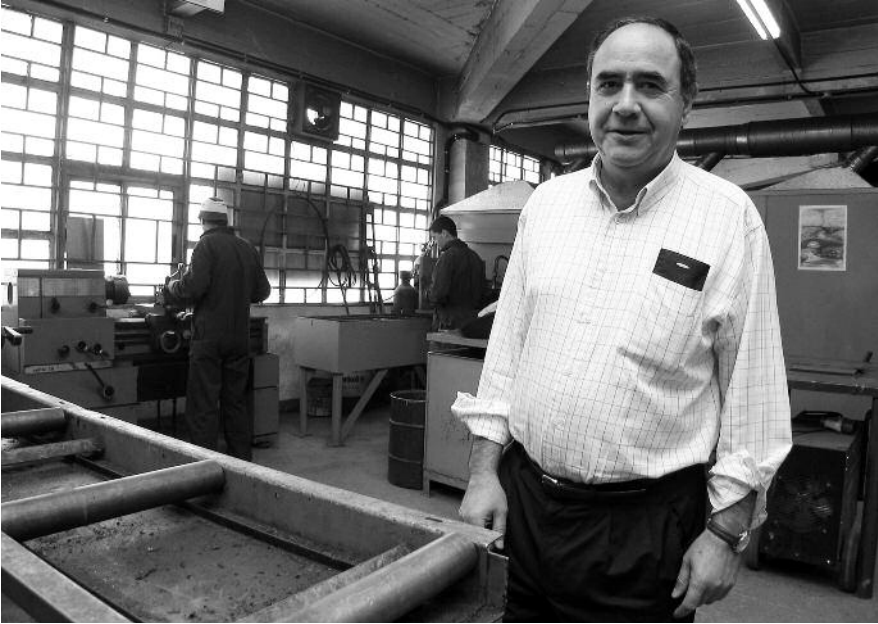
Lehendakari Agirre,2
T: 94 463 00 45 - LEIOA

ERROTULOAK

Iparragirre etord. 90 (Avanzada) • LEIOA • Tfno. 94 480 41 15 Fax: 94 480 41 83

ERA GUZTIETAKO
ERROTULOAK
egiten ditugu

Alberto Ibarzabal, NTPko zuzendaria, enpresaren lantegietako batean

Behargin faktoria

NTPk, soldadura eta galdaragintza irakasteaz gain, eskualdeko hainbat lan ezagun egin ditu

1991n, hiru ingeniari teknikok NTP (Nuevas Técnicas Profesionales) enpresa sortu zuten Leioan. Horietako bat Alberto Ibarzabal da (orain Sopelan bizi den gallartarra), gaur egungo zuzendaria. Berak erakutsi dizkigu enpresako lantegiak: “*Gure lan nagusia jendeari ogibide bat irakastea da. Hasieran informatika ere ematen genuen; duela urte batzuetatik hona, soldadura eta galdaragintza soilik*”.

Batez ere eskualdeko jendea daukate ikasle, “*Ibarrekolandako eta Ezkerraldeko baten bat ere bai*”, eta jendeak bestela uste badu ere, “*ez dira denak gazteak. Hemen badago 50 urte baino gehiagoko jendea, lanpostu bat aurkitzeko zailtasunak dauzkana. Soldatzaille postuetan amaitu duten kimika-lizentziatuak ere eduki ditugu hemen*”. Antza, NTPn irakasten diren arloetan lan-gabezia gutxi dago.

Urtero 400 eta 500 lagun bitartean hezitzen dituzte. Batzuk ikasturte osoan

egoten dira, beste batzuk hiru edo lau hilabate baino ez, ikastaro motaren arabera. Batzuetan, (INEMegaz adostuta egiten direnetan esaterako), teoria irakasten da. Besteetan, berriz, praktika hutsa

“Kimika lizentziatuak eduki ditugu hemen”

baino ez. “*100 ordutan soldatzaille lana egiteko presta dezakegu pertsona bat*”. Guztira, 3.000 homologazio baino gehiago eman dituzte abiatu zirenetik. “*Gure arloan Euskadiko zentrorik garrantzitsuenak gara beharbada*”.

Irakaskuntzarekin loturiko lanez gain, enpresako beharginek bestelako batzuk ere egiten dituzte. Batzuk nahiko ezagunak dira, Larrabasteran dauden surfistaren eta palmondoaren eskulturak esaterako. ^m

Harremanetarako: 94 480 26 34

BEROGAILU ETA ITUR -

T: 430 53

Sarrikobaso 15

ETXEKO?ELEKTROTRESNEN?KONPON -

Lacofris, s.l. **SERVITEC**

¥ MARKA GUZTIAK
¥ 24 ORDUTAN ERANTZUNA
¥ 3 HILABETEKOKO GARANTIA
¥ 25 URTEZ ZURE ZERBITUAK

& 94 430 52 00 **Kasune, 18 • ALGORTA**

**KURKUDI
LIBURUDENDA**

**Euskarazko
irakurgai**

Juan Bautista Zabala 8, 48990 ALGORTA
T: 944 913 402

amesti 7sl

**[eraikuntzak]
[etxeetako berrikuntzak]
[gremioen koordinaketa]**

Kasune 9 • Tel./Fax: 94 431 98 06
48990 ALGORTA

Ariku kultur gunea

Berangoko zenbait **gaztek osatzen duten elkarte hau** duela gutxi legeztatu dute. Dozena bat ekitaldi antolatzen dituzte urtero

“Urtean zehar ekitaldiak egitea herrian”. Hori da Ariku Kultur eta Mendigoizale Gunearen helburua, Oskar Uranga presidentearen berbetan. 31 urteko igeltsero berangoztar hau elkarte “zaharrena” da, *“gainontzekoak 20 eta 25 urte bitarteko gazteak dira-eta”*. Arikuk hamabosten bat kide ditu egun, baina lagun berriak erakartzeko kanpaina egiteko asmoa daukate. *“Bilenak egin gura ditugu kuota bat ezartzeko, gure jarduerak burutu ahal izateko”*. Urtero, dozena bat kultur ekitaldi antolatzen dituzte Berangon.

Duela bost urte inguru sortu zen arren, aurtengo otsailean legeztatu dute, Eusko Jaurlaritzaren Elkartearen Erregistroan izena eman ostean; horri esker, aurtengo lortu dute lehen aldiz Berangoko Udaletik diru-laguntza, 1.800 euro baino gehiagokoa, hain zuzen ere. *“Hasierako asmoa talde txiki asko*

bilduko zituen elkarte bat egitea zen, baina hori bertan behera geratu zen”, azaldu digu Oskar Urangak.

Ariku Kultur eta Mendigoizale Gunea orain bizpahiru urte hasi zen herriko jaien egitarauan parte hartzen, beste taldeekin batera; aurtengo Inauterietan, Korrikan, San Isidroetan eta Aste Kulturalean ere parte

«Taldea txiki asko bilduko zituen elkarteak egitea zen hasierako asmoa»

hartu dute. *“Urrian hiruzpatal hilabeteko txalaparta, alboka eta trikitixa ikastaroa antolatuko dugu”*. Arikukoek oraindik ez dute lortu berezko lokalik; bitartean, Sei Herri elkartearen biltzen dira, barikuerako 20:30ean. m

Arikuko presidentea den Oskar Uranga

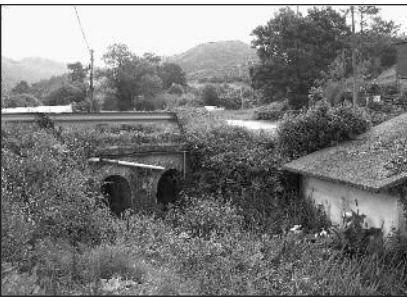
Harremanetarako: 629 48 42 92

Erretratu ofiziala

Berangoko Txirrindulari Elkartearen 2003ko kartela

Apirilean egin zuen aurtengo denboraldiko erretratu ofiziala Berangoko Txirrindulari Elkartek. Emaizta begi bistan daukazu, taldea leku guztietara lagunduko duen kartel honetan. Momentuz, denboraldia ondo hasi da berangoztarrentzat: lehen hauek idatzi baino pare bat egun lehenago lasterketa bat irabazi zuten Barakaldoko Lutzanan. Bitartean, buru-belarri jarraitzen dute beharrean, uztailaren 6an herrian antolatutako gura duten eskolarteko lasterketa erraldoiari begira batez ere.

Mantzabe ibai

HERRIKO IBAIAK GARBITUKO DITUZTE

Maiatzaren 12an Gobelak eta Mantzabe ibaien uharkak garbitzen hasi ziren Udaletxeak herriko beren-beregi kontratatu dituen sei beharginak. Hiru hilabetez, agomilera arte beraz, ibai biei inguruak txukun-txukun egongo direla espero da. Hori da, behintzat, garbitzaileek euren lana burutzeko edukiko duten denbora. Begoña González Udaletxeko idazkariak UKri adierazi dionez, “iaz ere epealdi hori nahikoa izan zuten lan guztia amaitzeko”. Garbiketa ibaien ibilguetan bakarrik egingo da. Beraz, ez dira batuko uraren barruan egon daitezkeen hondakinak. Gonzálezek esan digunez, “batez ere sasiak, zuhaitzen adarrak eta horrelakoak batzen dira. Gizakiok botatako zikinkeriei dagokienez, ez dira asko izaten”. Iturri beretik adierazi dutenez, garbiketaldia urtero egiteko asmoa dago. Aurtengoa 12.000 eta 15.000 euro kostako zaio herriari.

SATISTEGI

C.F.F.E.

ADITUAK GARA PINTXO ETA

BoKATA BEROETAN!!!!

BASAGOITI ETORBIDEA 51
ALGORTA

cianoplan s.a.

global printers

Villa de Plentzia 6. zbk
Antiguo Golf - Getxo

tfnoak: 944 64 90 87
944 64 86 91

http://www.cianoplan.es

- Inprimatze eta plano kopiak.
- Kartelak kolorez eta z/b.
- Digitalizazio eta bektorizazio, automatikoa eta lagundua.
- Fotokopiak kolorez eta z/b.
- Era desberdinetako koadernaketak.
- Plastifikazioak.
- Fax zerbitzua.

...eta gainera, fitxategien imprimaketa!

aldai

TAPIZTEGIA
DEKORAZIOA
ERAKUSKETA
ETA TAIERRAK

Basagoiti etorbidea 32
Tf: 460 90 31
48990 ALGORTA

AENOR

R

Empresa Registrada
ER-1891/2001

AENOR

G

Gestión Ambiental
CGM-02/006

KLIMATIZAZIOA

INGENIARITZA

INSTALAZIOA

MANTENIMENDUA

Otxandategi tar Simon 114

48640 Berango, Bizkaia

tel. 94 668 15 51

Taxa. 94 66829 92

e-mail: vasa@euskalnet.net

etorri
eta
ikusii!!

ORIXA

liburudenda

Alangoeta 8 (Euskal Herria kalearekin bat)
Tfn.: 94 491 23 79
Algorta

TXIBERRI

edantokia

frontoi partikularra

Aita Gotzon 4, URDULIZ

T: 94 676 07 15

Teléfono: 946 761 128

krimea
taberna

Negubide 13
Tel. 94 463 61 82

AREETA

[herriak]

LEMOIZ

Zer gertatuko da zentralagaz?

Hogei urte baino gehiago lozorroan egon eta gero, berbagai da berriro ere zentral nuklearra

80ko hamarkadaren hasieran eduki zuen protagonismoaren parte bat berreskuratzekeo bidean da Lemoizko zentral nuklearra. Bizkaiko Foru Aldundiak *Atlantis* proiektua ezagutzera eman zue-netik, bat-bateko interesa piztu da hogei urte baino gehiago lozorroan eman di-tuen zentralarekiko.

Atlantis egitasmoa energia, zientzia, teknologia eta ingurumenaren hiri bat da, batez ere helburu turistikoa daukana. Beti ere Aldundiaren proiektuaren arabera, zen-tralaren eraikina Nestor Basterretxea ber-meotar eskultoreak diseinatutako beste

eraikin batek inguratuko luke, eta museo eta denborapasa arloko eskaintza zabala emango lieke bisitariei.

Orain, ordea, zentralagaz zerikusia dau-katen eragile gehiagok interesa agertu dute honen etorkizuna dela eta. Iberdrolak (bera da zentrala eraikita dagoen lurraren ugaza-ba), esaterako, *Atlantis* egitasmoa energia sortzeko beste proiektu errentagarriago bategaz uztartzeko nahia adierazi du. Bes-tetik, zentrala bera Espainiako Gobernu-aren jabegoa da. Hurrengo UKn sakonago murgilduko gara gai korapilotsu honetan, erreportaje zabal baten bidez. ^m

GORLIZ

Skate park berria egingo dute

Gorlizko Udaletxeak, herriko kirol-eskaintza handitzeko egitasmoen ba-rruan, *skate park* bat eraikitzeko lizentzia eman du maiatzean. Udal Kiroldegia-*ren* eta Gasatzaren artean egongo den aisial-dirako gune hau egitea erabaki dute Gorlizko agintariek, herriko gazte asko-*ren* eskaerari jaramon eginez. Horietako batek, Alain Goikoetxea gorlitzar *skater*

profesionalak hain zuzen, hainbat ideia aurkeztu ditu parkearen diseinurako, eta horietxetan oinarrituko dira, batez ere, parkearen egileak. Besteak beste, diseinu berezia edukiko duen U bat eta hainbat elementu aske egongo dira *skate park* berrian. Proiektua Javier Labad Kortadi arkitektoak egin du; mota honetako lane-tan aditua da Labad. ^m

Maiatzak 23-ekainak 8

Zuon ekitaldiak iragartzeko • Posta elektronikoa: aldizkaria@euskalnet.net • Tel.: 94 491 13 37 • Faxa: 94 491 58 31

ANTZERKIA

GETXO
 ▶ **Pakitarentzat bakarrik.** Getxo Antzokian. Maiatzak 23, barikua. 20:00. *Txalo* taldearen eskutik.
 ▶ **Historias de mujeres.** Getxo Antzokian. Ekainak 8, domeka. 20:00. *Huevoycoco* taldearen eskutik. Ondoren, Getxoko Antzerki Eskolaren Elektra sarien banaketa.

ERANDIO
 ▶ **Kutsidazu bidea Ixabel.** Bekoa ikastetxeko ekitaldi arteoan. Ekainak 5, eguena. 20:00. *Gorringo* taldearen eskutik.

ERAKUSKETAK

BERANGO
 ▶ **Margo erakusketa.** Erakustaretoan. Maiatzak 26tik ekai-naren 1a arte.

ERANDIO
 ▶ **Erandioko emakume elkarte.** Udaletxeko erakusketa arteoan. Maiatzak 27-28.

GETXO
 ▶ **III. Almoneda Azoka.** Areetako Geltokiko Plazan. Maiatzaren 25a arte.
 ▶ **VI. Getxoko landare-erakusketa.** San Nikolas plazan. Ekainak 1, domeka. 11:00-14:00.

GORLIZ
 ▶ **Ertibil arte erakusketa.** Erakusgelan. Ekainaren 3tik 14ra.

LEIOA
 ▶ **Edurne Saizen olioak.** San Bartolomeko Kultur Aretoan. Ekainak 7-8.

PLENTZIA
 ▶ **Araldi emakume elkartearen margo eta eskulanak.** Goñi Portalen. Ekainaren 1etik 15era.

HITZALDIAK

GETXO
 ▶ **Itsas-ekosistemetako fauna.** Basozaleak elkartearen egoitzan (Karitate kalea, 1, Algorta). Maiatzak 26, astelehena. 19:30. Hizlaria: Xabier Buenetxea.
 ▶ **Kantauri itsasoko dunetako onddo psammofiloak.** Basozaleak elkartearen egoitzan (Karitate kalea, 1, Algorta). Maiatzak 28, eguaztena. 19:30. Hizlaria: Rafael Picón.

▶ **AZOKA**

Artisautza Azokaren XX. edizioa Getxon

Maiatzaren 30ean zabalduko da dagoeneko hogeigarren ediziورا ailegatu den Getxoko Artisautza Azoka. Areetako geltokiaren inguruan ipinitako karpan, eta hiru egunez, 99 artisauk euren lanak erakutsi eta saldu egingo dituzte. Aurton, gainera, gastronomiari tartetxo bat egingo zaio. Orduregia hauxe izango da: 11:00-14:30 eta 17:00-21:00, eta sarrerak euro bi balioko du.

Non: Areetako Geltokiko Plaza • **Noiz:** Maiatzak 30 eta ekainak 1

MUSIKA

ERANDIO
 ▶ **Oskorri: The Pub Ibiltaria.** Altzaga ikastolan. Maiatzak 30. Ordua zehaz-teke.

LEIOA
 ▶ **Dantza egiteko musika.** Aldapa Auditorioan. Maiatzak 25 eta ekainak 8. 18:00-21:00.
 ▶ **Camp dantzak.** Cervantes plazan Maiatzak 24 eta ekainak 7. 18:00-21:00.

ZINEMA

GETXO
 ▶ **La Zona Gris.** Getxo Antzokian. Maiatzak 23, barikua. 22:00.
 ▶ **Deuda de sangre.** Getxo Antzokian, maiatzaren 29an (eguaz-tena) eta Areetako Gran Cineman, maiatzaren 30ean (eguenen). Biak 22:00etan.
PLENTZIA
 ▶ **Kanda Har.** Goñi Portalen. Maiatzak 23, barikua. 22:00.
 ▶ **El Círculo.** Goñi Portalen.

Maiatzak 30, barikua. 22:00.

BESTERIK

ERANDIO
 ▶ **Xakea.** Bizkaiko xake Koparen hasiera. Bekoa ikastetxean. Maiatzak 24, zapatua. 16:00-22:00
 ▶ **Txirrindularitza.** Nazioarteko kla-sikoa (Jesus M^o Olague “Txuma” memoriale). Erandio Goikoan. Maiatzak 24, zapatua. 15:20.
 ▶ **Nekazal azoka.** Altzagan. Ekainak 8, domeka. Goiz osoan zehar.

▶ **Oscar Luengoren *La colina de la muerte* liburuaren aurkezpena.** Udaletxeko erakustaretoan. Ekainak 4, eguaztena. 19:30.

GETXO
 ▶ **Kontukarien kluba.** Algortako Kultur Etxeko areto nagusian. Ekainak 6, barikua. 19:00.

GORLIZ
 ▶ **II. Nazioarteko Triatloia.** Ekainak 1, domeka. Irteera hondartzatik (andrak 10:00etan, gizonak 10:20etan)
 ▶ **Txori kantarien txapelketa.** Elizako plazan. Ekainak 8, domeka. Goiz osoan zehar.

LEIOA
 ▶ **Ardo eta gazta dastatze ikasta-roa.** San Bartolomeko Kultur Aretoan. Maiatzak 26-30. 17:00-21:00. Izen ematea Kultur Aretoko kafetegian.

IRTEERAK

ERANDIO
 ▶ **Cañones de Ebro mendira irtee-ra.** Maiatzak 25, domeka. Atxazpe taldearen eskutik. Izen ematea euren egoitzan (Aldaieta 7, Astrabudua).
 ▶ **Iruandi mendira irteera.** Ekainak 1, domeka. Mendigoizaleak taldearen eskutik. Izen ematea euren egoitzan (Bekoa ikastetxean).

GETXO
 ▶ **Irteera botanikoa.** Maiatzak 31, zapatua. Basozaleak elkarteak anto-latuta. Tel.: 667-07 51 75. Izen ema-tea maiatzaren 29ra arte.

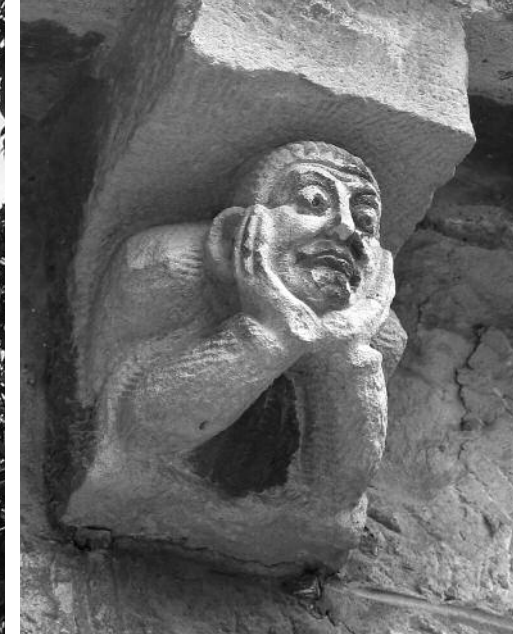
PLENTZIA
 ▶ **Urkilako santutegira irteera.** Ekainak 13, barikua. Irteera: 9:00. Itzulera: 18:30. Izen ematea Goñi Portalen, ekainaren 7ra arte. Tel.: 94 677 55 41

BILBO

San Vicente 2 48001 BILBO
Tel: 94 424 46 25 Fax: 94 424 28 02

ONDARROA

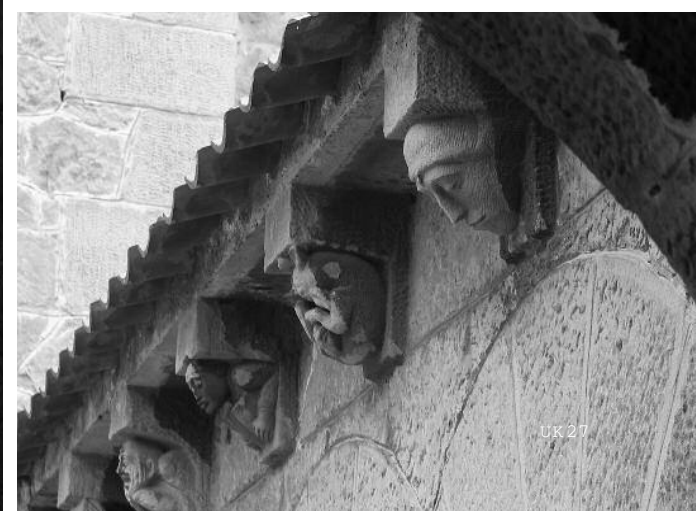
Iparagirre 10 48700 ONDARROA
Tel: 94 683 41 41 Fax: 94 613 44 43
www.kafeantzokia.com

Gargolak

Ez dira Parisko Notre Damekoak, askoz parajeagokoak baizik: Algortako Hirutasun elizan hartu ditugu irudi enigmatikoak. Gargolak, antzina, eraikinetatik ura kanporatzeko bidea ziren. Erdi Arokoen ustez, ura kanporatzeko gai baziren izpiritu txarrak uxatzeko gauza ere izango ziren, eta funtzio hori egozten zieten. Eta baliteke egia izatea, izpiriturik beldurgarriena ere ikaratzeko moduko aurpegikera daukate eta.

Argazkiak: **Asier Mentxaka**

Beti haizeak eta hodeiek dakarkigutenari begira gauden herri honetan, eguraldi iragarlearen gizarte-funtzioa ez da ahuntzaren gauerdiko eztula. Halaxe egokitu zitzaion, duela urte mordo bat, Arantzazuko komentuan lasai-lasai zegoen Pello Zabala fraide frantziskotarrari, ia berak bilatu barik. Horrexegatik dugu ezagun, eta horrexegatik eka- rri dugu orrialdeotara, baina bestela ere ez da gizaki makala. 1943an Amezketan jaioa, hango Pernando ospetsua- ren oinordekoa, hamar urtegaz Arantzazura joana (“lehengo eran”), eta musika klasiko- zale amorratua (3.000 edo 4.000 diskoko bilduma dauka), bere azkenak emanda dituen bokazio baten azken ordezkarietako bat da Pello.

Pello Zabala

Zeruarekin harremanean

Testua: **Unai Brea**

—Nondik datorkizu eguraldia igartzeko ahalezia edo ohitura?

—Berez etorri da. Nire betiko zaletasunak euskara eta musika ziren. Euskadi Irratia abian jarri eta hurrengo urtean Klasikoak Gaur musika programa eskaini zidan Jose Mari Oterminek, neure herrikide izanik eta jakinik musikaz jantzi samar nembile- la. Hark proposatu eta baietz erantzun

“Ez nintzen eguraldiagaz arduratuko Euskadi Irratia tiraka hasi ez balitz”

nion. Handik urte pare batera-edo, uda partean, pentsatu zuten toki batera eta bestera deitzea (hona ere bai), ea zer egu- raldi zegoen galdetzeko. Erdi jolasean hasi ginen, ez iragarpena egiten, baizik eta he- men zer eguraldi zegoen esaten. Hurrengo urtean Oterminek esan zidan: “Pello, goize- an egin ezak iragarpena”. Orduan hasi nint- zen zeozer prestatzen, liburuak irakurtzen, mapak eskatzen... Beti esaten dut: egural- diagaz ez nintzen arduratuko Euskadi Irratia tiraka hasi ez balitz.

—Zenbat urte igaro dira ordudanik?

—18 izango dira. Nik uste dut Euskal Herriko eguraldi kontuetan bidea urratu dugula, terminologia pixka bat sortu eta abar. Nik behin ere ez dut egin iragarpe- naren itzulpena. Beti geure erara, baserri- tarrak-eta buruan ditudala. Gero, jakina, gehiago hitz egin behar duzu kaletarrent- zat. Baina neure erara beti, haizearekin

hasita. Beste iragarpenak “zeru lainotua eta euria” hasiko dira, eta nik ez, nik “hego haizea dago, eta hego haizeak hau dakar”.

—Zergatik dago eguraldiaren zaletasun hori Euskal Herrian?

—Gure zainak baserritik datoz eta lehe- nago ez zegoen ezer ere, orain irratia piz- tuta jaikitzen zara eta entzun egiten duzu. Lehen beti ibiltzen ziren erreparuan, txo- riak hau, zizareak hura... Eta itsasoan berdin izango zen. Euria ere oso erraz egi-

ten du hemen, eta gaur egun asko mugit- zen gara, goizean urten arratsaldean etor- teko etxera. Kontuan hartu behar da euri- rik egingo duen, zer jantzi... Euria, hemen bezala, ez du inon egiten. Neguan asko, udaberrian askoren ondoan, eta udan ere asko. Horrek kontuz ibiltzera behartzen gaitu.

—Gaur egun meteorologia nahiko zient- zia zehatza da. Zein eguraldi datorren igartzeko baserritarren betiko moldeek oraindik balio dute?

—Balio, balio... Bestea dagoenez, ezin gara egon horri bakarrik begira, baina bai erreparatu. Meteorologia ofizialak orain- dik mesprezu egiten dio horri, eta behar- bada horregatik nik gehiago begiratzen diot.

—Eguraldia zoratu dela esaten da...

—Bueno, zeozertxo bat beharbada bai. Nik gauza horiek erlatibizatu egiten ditut, beti egon dira-eta galernak eta halako gauzak, mutur-muturrekoak. Beroa bai gehiagotu dela, eta geuk gehiagotu dugu, nik uste. Adibidez, azken 40 urteotan Euskal Herrian auskalo zenbat hektarea,

EHKMEko kide da Pello Zabala. Orain, Euskal Herri osoko eguraldia modu bateratuan iragartzeko asmoa daukate

berde izan beharrean, kale eta errepede dira, eta errepedeek zelako beroa hartzen duten! Eta bero hori bota egiten dute, gora. Eta errekaondo onenetan, lauenetan, fabrikak eta etxeak eraiki ditugu; euria dagoeneko ez du lurrak hartzen, baizik eta ibaiak. Bestetik, aspaldi esan zen sirimiri egunak gutxiago direla, eta ez dakit gutxiago dauden, baina eguzki orduak, laino barikoak, gehiago dau- dela bai. Horrek esan gurako luke klima mediterraneo lehortxu hori badatorrela. Gauza pilatxoa dira, bakoitzak garrantzi txi- kia daukatenak, baina denak elkartuta... Ez

dakit eguraldia zoratu den, ala geu.

—Hor zabilta irratirako saioak prestat- zen, egunero irratian, elkarrizketak gora eta elkarrizketak behera... Hori ez da komentuko bizimodu arrunta!

—Hemen bai. Gaur egun komentuko bizitza oso familiarra da, lehenago koarte- lekoa bezalakoa zen apur bat, jaiki orduko isiltasuna eta abar. Gaur, jaiki eta elkar agurtzen dugu: “Zer moduz egin dek lo?”. Orain Arantzazun 40 fraide inguru gaude, asko 80 urtetik gorakoak. Neu naz gaztee- netakoa. m

“Baserritarrak buruan ditudala ematen dut iragarpena”

Gure eguraldia

EHKME siglek Euskal Herriko Klimatologia eta Meteorologia fundazioaren izen luzea biltzen dute. Pello Zabala sortzaileetako bat da, eta elkartearen asmoetako batzuek berba egin digu: “Euskal Herri osoa hartuko duen behatoki-sare bat egiten ari gara. Internet-ez ikusi ahal izango da leku bakoitzean zer eguraldi dagoen, webcam eta guzti”. Pellok dioenez, EHKME hutsune bat betetzeko sortu da: “Euskal Herriko eguraldi- iragarpenak Madril eta Parisetik datoz, eta guk Euskal Herriari begirako zerbait sortu gura genuen”.

[erreportajea]

Baserria, nora zoaz?

Leioako errepide nagusian dagoen *Bidekurtzio* baserria

Etorkizun beltza nekazariantzat

Etxaldeko bizimodua gogorra denik ez du inork ukatzen. Eta are gogorragoa da lanak behar bezalako etekinak ematen ez dituenean, azken urteotako politikek eragin duten bezala. Ekonomiaren lehen sektorearen, eta, horregaz batera, baserri-giroaren gainbehera izugarria guztiok daukagu gogoan, intuizioz edo. Azken hilabeteotan intuizio hori datu bidez kuantifikatzen jardun duen EHNE sindikatuagaz berba egin dugu, gure eskualdeko baserritarren eguneroko borroka latzaren berri edukiteko.

Testua: **Unai Brea** / Argazkiak: **Asier Mentxaka**

Javier Erize Bizkaiko EHNEko bulegoko teknikaria da. Bera da, gainera, EHNE egiten dabilen eta laster ezagutzera emango den azterketaren koordinatzailea. *“Epealdi luzetxo bat aztertu gura izan dugu, sektoreak azken urteotan edukitako benetako bilakaera ikusteko. Normalean, hemen ez da honelako azterketarik egiten”*. Hain zuzen, hamar urteko epealdia hartu du nekazarien sindikatuak erreferentziatzat. Izan ere, urte epe hori bete da Europar Batasunak azken erreforma sakona ezarri zuenetik nekazaritza eta abeltzantzan, eta horren eragina,

euren ustez guztiz txarra, neurtu gura izan dute EHNEkoek, besteak beste.

Bizkaia txarto, Uribe Kosta okerrago Uribe Kostari dagozkion datu bakarrak 1989tik 1999 artekoak dira, eta alboko orrialdeko laukian ikus ditzakezue. Gainerakoan, Bizkaiko datu orokorrak baino ezin dizkigu eman Erizek. Dena dela, he-

rrialderako balio duenak gure eskualderako ere balio du oro har. Izatekotan, lehen sektorearen atzerakada larriagoa da Uribe Kostan. Nekazaritza-lur izendapena dutenek Bizkaiko azalera osoaren %79 hartzen dute; Uribe Kostan, ehuneko hori %50era ere ez da heltzen. Kontuan izan behar da, gainera, 1999ko datuez ari garela. Azken lau urteotan zer gertatu den esaterik ez badago

«**Salmenta-bide txikiak desagertarazi gura ditu Europar Batasuneko politikak**»

ere, itxuraz atzeranzko joerak bere horretan jarraitzen du. Froga modura, beste datu kezagarri bat: Bizkaian, 1991tik 2001era, sektoreko lanpostuen %52 galdu zen.

Lehenago aipatu dugun legez, Europako politikak eragin negargarriak dakartzala uste du EHNE sindikatuak: *“Produktibismoa*

«**Gero eta lagun gutxiago bizi dira nekazaritza edo abeltzaintza hutsetik**»

eta dena merkatuari begina egitea indartu gura dute, salmenta-bide apalak desagertaraziz. Horrek nekazari txikien galbidea dakar”. Ditzosozko neoliberalismoa hemen ere.

Bigarren lanbidea

Bizkaian asko dira oraindik nekazaritza edota abeltzaintza hutsetik bizi diren familiak, baina gero eta beharrezkoagoa izaten da etxaldeaz gain beste ogibide bat edukitea, *“nekazaritza errentagarritasun gixiko jardueraren delako momentu honetan”*. Uribe Kostari erreparatzen badiogu, baserriar “profesionalak” –horretatik bakarrik bizi direnak– desagertzeko zorian dagoen espeziea dela ikus dezakegu, herritik herrira aldeak egon badaitezke ere.

Getxoko Antontxu Ugartek txerriak, oiloak eta 80 behi baino gehiago dauzka bere etxaldean. Horregaz eta soloan ereiten dituen lau gauzagaz egiten du aurrera, baina, dioenez, *“hemen Getxon neu naz akabuko”*. Gehiago ere diosku, inguruko herrietan (Berango, Sopela, Leioa...) ez dela bospasei behi baino gehiago daukan inor geratzen, eta gehienek denak saldu dituzte. Harakinei zuzenean salduz eusten dio Ugartek; arrautzak, esnea eta abar ere, baserrira doazkionei saltzen dizkie. *“Enpresa handiri ez dotset saltzen, oso gixi pagaten deure eta”*. Bizimodu gogorra daukala aitortzen du, *“jai barik”*, eta irauteko sekretua zein den ere esan digu: *“Asko gustaten dat hau”*. m

Getxon, Arteaga inguruan dagoen negutegi bat

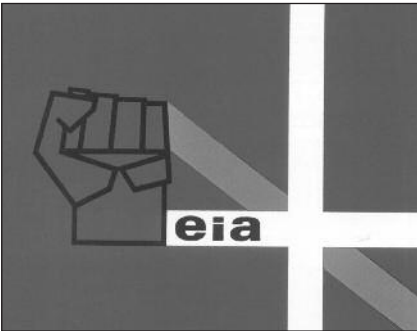
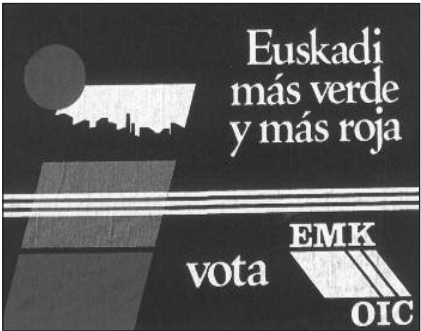
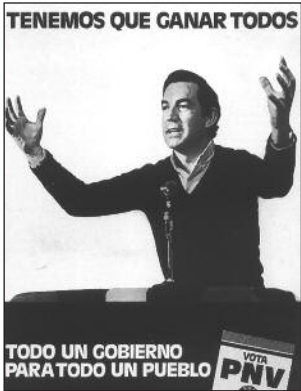
Uribe Kosta ustiategiak eta nekazal lurrak

	Ustiategiak		Nekazal lurrak (hektareak)	
	1989	1999	1989	1999
• Barrika	220	183	517	371 ha.
• Berango	302	276	561	630 ha.
• Erandio	380	340	1.116	859 ha.
• Getxo	248	186	352	237 ha.
• Gorliz	200	162	644	339 ha.
• Leioa	223	178	301	239 ha.
• Lemoiz	165	163	1.202	1.315 ha.
• Sopela	189	163	415	325 ha.
• Plentzia	50	51	282	232 ha.
• Urduliz	200	182	548	515 ha.
• Guztira	2.177	1.884	5.938	5.062

* Iturria: Nekazal errolda. Datuok EHNEk helarazi dizkigu.

Gero eta lur gutxiago

Hamar urtean, 1989tik 1999ra, Uribe Kostan 293 ustiategi galdu dira. Hau da, %13,46ko galera egon da, Bizkaikoa baino handiagoa (%10,59). Lurretan, berriz, 876 hektarea galdu dira (hektarea bat 10.000 metro koadro dira). Horrek esan gura du lurren %14,76 galdu dela, Bizkaiko portzentajea (%3,86) baino askoz handiagoa beraz. Labur esanda, Bizkaia osoan gertatzen ari den gainbehera arinagoa da Uribe Kostan. Bestalde, hainbat ñabardura egin behar dira, errealitatea zenbakiok adierazten dutena baino are latzagoa da eta. Izan ere, ustiategi izendapenaren barruan edozein solo txiki sartzen da erroldan. Jakina denez, ustiategi handiak, profesionalak nolabait esateko, askoz gutxiago dira. Lurrari dagokionez, erroldan nekazaritza-lur legez kontuan hartzen den guztia ez da lur landua. Javier Erizek azaldu digunez, “zuhaiztiak, sastrakak eta abar sartzen dituzte hor”. Bizkaiari dagokionez, 1999an nekazaritza-lurtzat hartzen ziren 171.712 hektareetatik, 2.040 baino ez ziren lur landua. %1 baino apur bat gehiago, beraz. Gainera, 89tik 99ra galdutako lur landuen ehuneko oso handia da: %38 . Ez dago herriz herriko daturik eta ezin daiteke herrialdekoen estrapolazio zuzena egin, baina erreferentzia moduan balio dezakete. Kalkulu ez-zientifiko bat eginda, goiko taulan emandako lur kopuruetatik %10 ere ez da izango lur landua.

Iraganeko kartelak

Hauteskundeak dira egunotan Euskal Herrian, eta politika kontuek gurean beti oihartzun handia eduki badute ere, hauen kasuan oihartzun hori biderkatu egin da, guztion gogoan dauden arrazoiak direla eta. Guk iraganari begiratu gura izan diogu, bizi ditugun garai nahastetsuek nostalgiara bultzatzen gaituztelako beharbada. Gauzak horrela, Franco hil ostean hauteskundeak itzuli zirenetik kanpaina-diseinatzaileek agertu duten irudimen biziaren lagin txiki bat argitaratzea bururatu zaigu, zuen gozamenerako. Tira, edo haserrerako. Norberarena da aukera.

Boxeo maisuak

Kurrukuko boxelarik bikainenetakoa da Xabi Pereda getxotarra. 25 urte dauzka, eta iaz lehen saioak egin zituen neprofesional modura.

Kurruku boxeo kluba Bizkaian dau den apurrenetakoa da, eta ez bairik gabe garrantzitsuena. Erandioko kiroldegian entrenatzen dute, batzuek, borrokaldi ofizialetan lehiatzen direnek, egunero, eta gainerakoek astelehen, eguazten eta barikuetan, beti ere Manolo Rodríguez boxeolari ohi bilbotarraren begirada zorrotzaren pean.

Manolok eman dizkigun zenbakien arabera, berrogei lagun baino gehiago ibiltzen dira klubean (horietatik asko, ikasten; Kurruku eskola ere bada), eta hamabosten bat izango dira lehiatan parte hartzen dutenak. Tarteetan, neska bat, Euskal Herriko bakarrenetakoa.

Gimnasio luze eta apur bat estuan topatu ditugu boxeolariak, euren beharra egiten. Bazter batean, *punching ball*-ei edo zakuei joka dabilazan bitartean, beste batzuek gurago dute elkarren kontra aritu. Beste muturrean dagoen ring bakartian, boxeolari mehe eta txiki bik dihardute borrokaldian, bizi-bizi. Entrenamenduzkoa da, baina kolpeek geuri ere eman digute min. Bietako bat Eran-

«Berrogei lagun baino gehiagok entrenatzen dute hemen»

dion dagoen profesional bakarra da. Azaldu digutenez, profesional eta amateurren arteko bereizgarri nagusia (boxeolarien mailaz aparte, jakina) bururako babesa eta kamiseta darozela da. Gainera, pisuen araberrako sailkapena ez da berdina, eta erasoaldi kopurua eta asaltoen iraupena ere ez.

“Bizkaian, urtero, bederatzi edo ha-

Boxeoak garai hobeak ezagutu dituela ez dago zalantzarik. Zelangura, badago gaur ere kirol horretan dabilenik. Uribe Kostan, Erandion hain zuzen, boxeo kluba dago; honetaz dakiten askok diotenez, gainera, Euskal Herriko onena da. Hona, irudi eta berbetan, hara egin dugun bisitaren emaitza.

Testua: Unai Brea Argazkiak: Asier Mentsaka

mar borrokaldi egoten dira”, esan digu Manolo Rodríguez entrenatzaileak, “eta horietatik erdia bertan egiten dira”. Kanpora doazenean gauzak zailago ipintzen ei dizkiete. Kexu da Manolo: “Euskal Herriatik kanpora, ia-ia averioa akabatu egin behar dugu borrokaldia inabazteko. Ez gaituzte batere ondo hartzen; azpijoko askotxo dago”.

Dominak eta guzti

Zelangura be, Kurrukuko hainbat boxeolarik arrakasta lortu izan du Espainiako eta Euskal Herriko lehiaketetan. Iván Valdivielso erandiotarrak brontzezko domina eskuratu zuen duela urtebeteko Espainia-

ko txapelketan. Dioenez, begiko lesio bategi eragotzi zion sari handiagorik lortzea. Jon Gaubeka getxotarrak ere brontzea eroan zuen lepora. Espainiako txapeldu-naren aurka galdu zuen finalerdia, eta, bai entrenatzailearen bai Jonen beraren ustez, *“lapurketa galanta izan zen”*, Jon hobe izan ei zen eta. Aipatutako azpijokoak, nonbait.

Boxeoa kirol bortitzegia dela dioten ahotsei jaramon handirik egin barik, Erandion kirol horri ekiten jarraitzen dute kementsu. Joko zintzoa dela diote, kiroltasun handikoa eta, esaterako, futbol ahalguztiduna baino maltzurkeria gutxiagokoa. m

«Hemendik kanpora, azpijokoak erabiltzen dituzte gure kontra»

Agus Zalbidea, Sopelakoa: “Boxeoa ez da bortitza, kirol bat besterik ez da, beste edozein bezalakoa”

Jon Gaubekari kirol gogorak gustatzen zaizkio; horregatik aukeratu zuen boxeoa

“Boxeoak sasoian ipintzen zaitu, prestakuntza fisiko handia eskatzen du eta”, dio Iván Valdivielsok.

Entrenamenduko irudi bat

zineeskola

Oskar Fernández

Izarrak eta lehengo planoa

Zer dela eta lortu zuten hainbeste ospe eta sona zinemako hainbat aktore eta aktoresak? Idazkitxo honen izenburuak berak ematen digu hori jakiteko gakoa,... Baina has gaitzen hasieratik hau nola gertatu zen ikusten. Horretarako joan den mendearen hasieran kokatu beharko ginатеke, garai hartan zinemagintza nola garatzen zen ikusi ahal izateko. Aipatutako urte horietan, denboraz zazpigarren artea bilakatuko zenak bere sintaxi propioa asmatzen eta finkatzen ziharduen eten gabe. Hasieran urteetan, zinema zuzendari aitzindariak antzezgunearen aurrean kamara jartzen zuten, eta hau mugitu gabe eta aukeratutako enkoadratzea aldatu gabe, besterik gabe objektiboren aurrean gertatutako guztia grabatzen zuten. Baina denborak oso aurrera jo gabe, pantallan enkoadratze berri, erakargarri eta liluragarri bat agertu zen: lehenengo planoa. Honen bidez aktore eta aktoresen aurpegiek pantaila osoa betetzen zuten. Garai hartako jendea liluratutik gelditu zen horrekin eta, jakina, zinemako aktore eta aktoresak berehala ospetsu bihurtu ziren, bai eta leku gozoa aurkitu ere hainbat ikusleren bihotzean. Zazpitasun horren haritik, zinema ekoizleek ere ondorio pozgarri bat nabaritu zuten: aberastasun ikaragarriak sortzen hasi ziren. Baina kontuak kontu, zerbait garrantzitsuago eta iraunkorragoa ekarri zuen lehenengo planoak: zinema ondino mutua izateak sortzen zuen mugetako bat gainditzeko bidea. Nola? Aurpegiek hartzen zuten tamainari esker pertsonaien erretratu psikologikoak hobeto adieraz zitezkeela ohartu ziren zuzendariak. Era horretan protagonistaren sentimenduak hurbil-hurbiletik somatzen zituzten ikusleek. 4

Borja Crespo Peñíscolan

Getxoko egileak aurtengo Nazioarteko Komediazko Zinemaldia zuzenduko du

Borja Crespo getxoztarra aurtен hasiko da Peñíscolako Nazioarteko Komediazko Zinemaldia antolatzen duen talde berriaren buruan. Komikigile eta zuzendari honek adierazi du antolatzaileen helburua Zinemaldia indartzea dela, “*era koherente-an, programazio sendo batekin, zinea ardatz nagusi moduan erabiliz eta umoreari arreta handia eskainiz*”.

Peñíscolako 15. Nazioarteko Komediazko Zinemaldia maiatzaren azken egunean hasi eta ekainaren 7an bukatuko da. Aurtengo edizioan film laburren lehiaketa nabarmenduko da, hamaika jarduerarekin batera: umore grafikoaгen gaineko erakus-keta, gazteentzako zine-tailerra, komikoen saioak, Amparo Baró aktorearentzako omenaldi bat, eta abar.

«Crespo beste jaialdi bat-zueз arduratu da; Getxo eta Bilbon, adibidez»

Borja Crespo hainbat arlotan da sortzaile, eta gaztea izan arren, ibilbide oparoa izan du. Esaterako, eskarmentu handia dauka kultur-ekitaldiak koordinatzen (Bilboko Alegiazko Zinemaldia, iazko Getxoko Lehen Komiki Erakustaldia, eta Getxoko “Gaurik laburrena” Zikloa,

Argazkian, Borja Crespo

1997az geroztik). Bideoklipak, dokumentalak eta film laburrak ere egin ditu; ezagunenak *El Trivial Exterminador* eta *Gárgaras* dira, baina azkenengoak (*Snuff 2000* izenburua daukan komedia beltzak) arrakasta itzela lortu du. 2002ko urrian estreinatu zen Sitges-en, eta bertan Europako film labur onenari ematen zaion Zilarrezko Melies saria jasotzeko hautatu zuten. Harrezkeroztik, 9 minutuko iraupena daukan *Snuff 2000* Donostia, Bilbo, Madril, Gijón, Benalmádena, Málaga eta Napolin, besteak beste, egon da ikusgai. Orain, Borja Crespok film labur horren DVDa pres-tatzen dihardu. m

Ez galdu > Portraits chinois (Martine Dugowson)

Cinema Paradiso • Non: Getxo Antzokia • Noiz: maiatzak 30, barikua • Ordua: 22:00

Frantzian egindako filma da, 1996. urtean hain zuzen ere. Zuzendaria Martine Dugowson da. Andra honek Mter Chaserekin batera gidoia ere idatzi zuen. Film honek garatzen duen istorioari korala deitzen zaio bederatzi pertsonen bizitzaren gora beherak bi urtetan zehar kontatzen baititu. Pertsona guzti hauek lagunak dira, haien bizitzaren maila eta kalitatea oso ona da. Film honek duen gauzarik interesgarriena bere gidoia da. Istorio honek jorratzen dituen gertaera guztiak era sinple batean kontaturik daude eta azaletik garaturik, ez dago sakontasunik. Lagun talde hauek zuzendariak, gidoilariak, ekoizleak, eta modako diseinatzaileak dira. Haien arteko harremanak laguntasun, maitasun, konplizitate, gezur eta traizioz beterik daude. Bikain antzezturik eta oso era egokian filmaturik dago.

Erradiografia > Nun

Argazkian, taldeko kideak

Noiz jaio zen taldea? “Formazio honekin urte eta erdi daramagu, baina lehenago beste talde batean geunden batzuk, Zutik taldean hain zuzen ere”. **Taldeko kideak:** Aitziber (abeslaria), Xabi (baxua), Klaudio (bateria), Eneko (gitarra), Alvaro (gitarra). **Gustukoa dute:** “Buff...bakoitzak bere estilo musikala dauka eta hori guztiaren bat egitea da guk egiten duguna. Esaterako, Xabiri euskal musika gustatzen zaio eta Enekori heavya”. **Diskografia:** “Maketa grabatzen ari gara orain eta uztailean kaleratu nahi dugu. Honezkero hiru abesti grabatu ditugu, eta

uztailean beste bi grabatu nahi dugu. Guztira lau edo bost abesti edukiko du maketak”. **Besteak beste jo dute...** “Batez ere gaztetxetan jo izan dugu, iaz Leioako jaietan jo genuen, eta baita Eran-dioko Goierrikoetan ere. Aurtен, Getxoko Andra Mariko jaietan jo dugu”. **Euskal musikaren egoera:** “Hemen inguruan jendaurrean jotzeko nahiko gaizki dago kontua, Gipuzkoan esaterako gaztetxe gehiago daude, eta beraz, jotzeko aukera gehiago. Bestetik, disketxeek gero eta ausardia gutxiago dute talde berrien alde egiteko”. m

diskoak

The definitive collection
Stevie Wonder
Universal

1950ean jaio zen musikari handiaren ibilbide luze eta oparoaren emaitza disko bikoitz honetan biltzen da; guztira, 38 abesti arrakastatsuenak entzun daitezke: *Superstition*, *Sir Duke*, *Isn't she lovely* eta *For once in my life*, besteak beste. Stevie Wonder-ek hamalau Grammy jaso ditu, bai eta 100 milioi diskotik gora saldu ere.

Biography
Lisa Stansfield
BMG

Ahots liluragarria daukan Erresuma Batuko abeslari honek 15 urte daramatza *begi urdineko* soul-a deritzon estiloa jorratzen. Bere hamazazpi abestirik garrantzitsuenak dauzkan bildumarekin itzuli da. Stansfield-ek bost disko egin ditu, eta horietako arrakastez gain, bitxikeria batzuk ere jarri ditu entzungai, orain arte kaleratu ez direnak.

Euskadi Galiziarekin
Askoren artean
EITB

Galipotaren erasoa baretu ei denean, euskal irrati publikoak 17 abestiz osatutako disko aipagarria kaleratu du; lortzen dituen irabaziak “Nunca Más” herri-plataformarentzat izango dira. Kantu nagusia Kepa Junkerarena da, eta abesti berri bi ere bada-kartza. Folk kutsuko dis-koa, eta solidarioa.

Zuzenean >

Badator 2003ko jazzaldia

Manhattan Transfer taldea

Maiatzaren 14an aurkeztu zuten aurtengo Getxoko Nazioarteko Jazzaldia. Bost egunez (uztailaren 2tik 6ra), herrialde desberdinetatik etorritako taldeak arituko dira Bihotz Alai plazan gaueko 9'30etatik aurrera. Nabarmentzekoak dira Manhattan Transfer estatubatuarren emanaldia (Jazzaldiko azken egunean), edota Nguyễn Lê frantziarrak Jimi Hendrixen omenez eskainiko duen kontzertua. Talde nagusiez gain, bestelakorik ere entzuteko modua egongo da. Esaterako, talde berrien lehiaketa. Parte hartzaileak 2tik 5erako kontzertuetan ibiliko dira telonero, eta irabazleak azken egunean joko du. Hirugarren Milurteko atalak, berri, estatuko taldeen kontzertuak eskainiko ditu, Getxo Antzokian eta 7'30etatik aurrera. Horrez gain, kale-bandek giroa alaituko dute, eta *jam-session*-ak egingo dira hainbat tabernetan.

Egitaraua:

- Uztailak 2: Henri Texier+Azur Quintet.
- Uztailak 3: Nguyễn Lê.
- Uztailak 4: Jean-Luc Ponty.
- Uztailak 5: Humair Trio + Ellery Eskelin.
- Uztailak 6: Manhattan Transfer.

esaterikbadut

Esti Ezkerra

Zaharregiak, txikiak agian

Zaharregiak, txikiegiak agian. Azkenaldian buruan bueltan dabilkit esaldi hori. Zaharregiak, txikiegiak agian. Halaxe izenburutu zuen Kirmen Uribek iragan hilean New Yorken aurkeztu zuen ikuskizuna. Bitartean heldu eskutik liburuko poemak, Ameriketara artzain joan zirenen istorioak, hiru lagunen musika -Rafa Rueda, Mikel Urdangarin eta Bingen Mendizabal-, eta, batez ere, sentimenduak. Herri baten bizi nahia. Arrakasta handiko bidaia izan zuten New Yorkeko hiritarek. Denetariko entzuleak bildu ziren emanaldiak jaso zituzten aretoetara: ikasleak, irakasleak, zale hutsak, kazetari bat edo beste... Harrigarria egin zitzairen Ondarroakoaren poesia. Baina inork ez zien galdetu zergatik mintzo ziren altxorren mapak baino x gehiago zituen hizkuntza hartan. Eta pozik itzuli zen Kirmen. “Bihotzetik bihotzera zuzenduriko saioak izan dira”, komentatu zidan handik bueltan. Sinetsi egin nion. Duela egun batzuk haren mezu bat jaso nuen. Laburra, egia esateko. The New Yorker aldizkariak poemetako bat argitaratu behar ziola zioen. “Pozez txoratzten nago”. Zaharregiak, txikiegiak agian. Baina munduari gauza handiak emateko gai oraindik. 3

Hamar urte barru garaile

Jose Belmontek irabazi du lehenbiziko Erein-Euskadiko Kutxa Narratiba Saria

Bilbotarra da, 42 urte dauzka eta euskal-dunberria da. Jose Belmonte (liburuak sinatzean Fernández de Larrinoa bigarren abizena eransteko ohitura dauka) Leioako Mastitxu euskaltegiko langilea da 1987az geroztik (zuzendaria da gaur egun), eta tartetxo bat daukanean idazteari ekiten dio, horixe da-eta gustuko duena. “*Zorionez oporraldi luzeak ditugu eta horiexek erabiltzen ditut idazteko. Lehen, seme-alabarik ez neukanean, asteburuak ere bai*”.

Hamar urte barru, bere hirugarren liburua, garaile suertatu da Erein-Euskadiko Kutxa Narratiba Sariaren lehen edizioan. Apirilaren 3an jaso zuen saria, eta hil bereko 23rako kalean zegoen eleberria. “*Oso*

arin joan da dena, eta ez dut beste ezertaz pentsatzeko astirik eduki”, dio Belmontek. Momentuz proiektu berriak ez, beraz.

1991n argitaratu zioten lehen eleberria, *Ez dira ilunak*, eta orduantxe hasi zen orain saritutakoaren lehen orrialdeak idazten. “*Urteetan zehar askotan ibili naiz utzi eta hartu*”, dio idazleak, “*orrialdeak askotan berridatzi ditut, ia dena aldatuz, eta batzuetan urte bi baino gehiago eman ditut ezer egin gabe. Gehiago da bota dudadana azkenean argitaratu dena baino*”. Bidean, 1999an hain zuzen, ipuin bilduma bat ere plazaratu zuen, *Amodio zoroak*.

Hamar urte barru-k hamalau urterekin konpromiso bat hartzen duten lau lagunen istorioa kontatzen du. Hamar urtegarrenean berriro elkartzeko konpromisoa, hain zuzen ere. Bizitzak, ordea, bide desberdinetatik eroango ditu, eta amaiera arte ez da argituko hitz emandakoa beteko duten. Gainera, balizko bosgarren lagun baten misterioa agertzen da eleberrian zehar. m

«**Liburuak lagun batzuk hartutako konpromiso baten istorioa kontatzen du**»

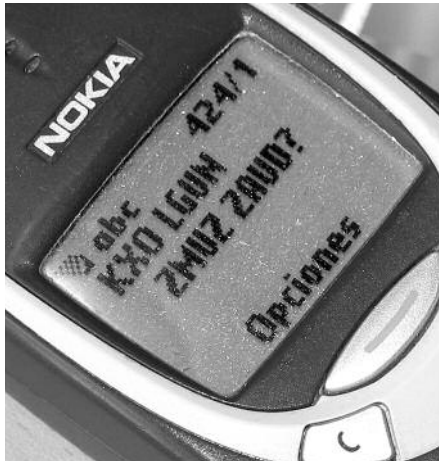
Sakeleko telefonoak >

XXI. mendeko hizkuntza

Azken hiruzpalau urteotan izugari hedatu da segapotoetako **mezuen idazkera** berezia

Ekonomia da arau bakarra: “*Boligrafoz idazten genuenean, esku batekin idazten genuen; idaz-makinaz, atzamarrekin; orain, patrikako telefonoarekin, atzamar lodia erabiltzen da bakarrik, eta horrek gutxiago idaztera behartzen gaitu*”. Holan azaltzen du Kike Amonarriz soziolinguistak ziberberbakeraren sorrera.

Amonarriz institutuz institutu ibili da ziber-hizkera aztertzen, eta ondorio batzuetara ailegatu da. Batetik, “*idazteko modu hau ahozko ereduari asko hurbiltzen zaiola*”. Bestetik, laburduren erabilera sistematikoa dela: ohikoa da zenbakiak silaben ordezt erabiltzea eta bokalak desagertzea. “*Ez dago araurik*” dio Amonarrizek. Hala ere, euskarazko mezuak badatoz bat ezaugarri batzuetan: “*Batetik, batua eta euskalkia edota euskalki bat baino gehiago nahastea. Bestetik, erdarakadak erabiltzea, oso zabaldua*”. Aztertzailearen ustez, bada gauza pozgarri bat honen guztiaren inguruan: “*Euskarak, bere muga eta guzti, bat egin du ziber-hizkerarekin, beste hizkuntzek egin duten denbora berean*”. m

ADIBIDE BATZUK

- **nn?**: non?
- **zl?**: zelan?
- **zmuz?**: zer moduz?
- **gart**: gero arte
- **2ar**: bihar
- **ztkit**: ez dakit
- **sk**: asko

Entzun >

La montaña mágica

Iratxe Fresneda eta Txani Rodríguez dira zapatuetan eta jaiegunetan ematen den irratisaio honen esatariak; Radio Euskadin entzun daiteke, arratsaldeko 4etatik 6etara bitartean. Kulturaren eta aisialdiaren gainean jarduten dira, bi orduz hainbat gai jorratuz, bidaia, zinema eta literaturarekin zerikusia dauzkatenak, batez ere. Thomas Mann idazle alemaniarrek 1924an idatzi zuen liburuaren izenburu bera daukan saio honek 2000ko urtarilean hasi zuen ibilbidea uhinetan. Orain gutxi (apirilaren 22an, hain zuzen ere), Bizkaiko Liburu-saltzaileen Elkarteak “Paperezko Argizaia 2003” saria eman zion *La Montaña Mágica*-ri, literatura eta irakurzaletasuna zabaltzen dituelako.

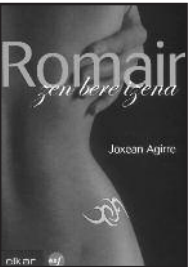
Irakuri > Jakin

1956an Jakin aldizkaria sortu zuten Arantzazuko frantziskotarrek, baina gero herri-egileen eskuetara igaro zen. Frankismoak 1968an debekatu zuen, harik eta 1977an euskal kulturaren berri ematera atzera etorri zen arte. Arlo horretan aitzindari eta erreferente nagusia da, beraz, orrialde kopuru finkorik ez daukan bihilabetekari hau. “120-140 orri bitartean ibil gaitzek”, argitu digu Xabier Eizagirre erredaktore-buruak, “kolaboratzaileek bidaltzen dituzten lanen luzeraren arabera”. Gai bakarraren gaineko zenbakiak lantzen dituzte gehien bat, beti ere irakurleria zabal bati zuzenduta.

Harremanetarako: 943 21 80 92

uhinakFM

Getxo Irratia	87.6
Koska Irratia	89.8
Euskadi Gaztea	94.7
Bilbo Hiria Irratia	96.0
Tas-Tas Irratia	97.0
Bizkaia Irratia	102.6
Euskadi Irratia	104.4

Romain zen bere izena
Joxean Agirre
Elkar

Literaturazale guztiak txoraturik dituen idazle baten bilaketak osatzen du sorginduko gaituen eleberri honen mamia. Balizko idazle horren emazteak senarra hiltzen du liburuaren hasieran.

Kandinskyren tradizioa
Ramon Saizarbitoria
Erein

Euskal literaturako idazle beteranoetakoak gazteen sentiberatasunean oinarriturik sortu duen aurreneko narrazioa dugu. Aitor eta Manu: bi izen, bi izakera, bi sentipen, Mirenen bizitzan.

Itoko dira berriak
Karlos Linazasoro
Alberdania

Ipuin luzea? Nobela laburra? Dena delako “zer” honetako pertsonaiek eztabaida aldrebesetan sartzeko joera dute. Kontakizun umoretsua da, irakurleak irribarez hartu eta ezin utziko duena.

Egunkariak prentsa eta aldizkariak

nahi izanez gero, etxera eramaten dizugu egunkaria!!!

Algortako etorbidea 78
T: 94 491 27 34

Nerea Onaindia & Iñigo Juaristi > Athleticceko kapitaina eta entrenatzailea

“Gutaz hitz egin eta idatzi den guztia bada denbora luzerako aurrerapausua”

Algortan elkartu ginen Iñigo Juaristi eta Nerea Onaindiagaz

Iñigo Juaristi berangoztarra eta Nerea Onaindia algortarra andrazkoen Athleticceko entrenatzailea eta kapitaina dira, hurrenez hurren. Duela hiru urte sortu zuten Leioa taldea, eta ia partidu ofizial guztiak irabaziz lehen mailara igotzea lortu ostean, Athleticcek hartu zuen babespean, amaitzear dagoen denboraldi hau jokatzeko. Guztiok dakizuenez, lorpen historikoak eduki ditu, bai kirol arloan eta bai gizartean. Duda barik, gertakari soziala da emakumeen Athletic taldea.

—Uste zenuten denboraldi hasieran liga irabaz zenezaketela?

—I.J.: Ez. Talde ona ginela genekien, baina lehen urtean liga irabaztea zaila da.

N.O.: Lehen itzulia amaitzean konturatu ginen irabaz genezakeela, talde guztiak ezagutu ondoren.

—Are gutxiago esperoko zenuten hainbeste jende joatea partiduak ikustera...

—I.J.: Lehen partiduan ezustekoa hartu genuen, baina zera pentsatu genuen: “Lehen partidua da, nobedadea. Bigarre-

nerako gutxiago etorriko dira”.

N.O.: Baina eutsi egin diogu, eta gainera gero eta gehiago etorri dira. Euskal Herrian oso kirol ikuskizun gutxik daukate guk baino ikusle gehiago. Eibarrek ere, Bigarren Mailan, gutxiago dauzka.

—Emakumezkoen futbolak zeukan arrakasta eskasa ikusita, zelan lortu duzue lortu duzuen? Athleticzaleek zeozar irabazteko aukaten grinagatik ete da?

—I.J.: Ez da jende bera gu ikustera eta gizonezkoen Athletic ikustera joaten

dena. Batzuk bai, noski, baina... Hemen-go jendeak hemengo kirolak gora egitea nahi du. Tourrean, Euskaltelekin, argi ikusten da...

—Kopa jokatu ostean ospakizunak egingo dituzue... Giro hau mantenduko da? Ez duzue liga urtero irabaziko eta...

—N.O.: Nik uste dut jendea futbola ikustera doala, ez bakarrik tituluak ospatzera. Jendeak gozatu egiten du partiduak ikusten, nahiz eta liga urtero ez irabazi.

«Ez da jende bera gu eta gizonen Athletic ikustera doana»

I.J.: Dena dela, errealitatea ez da azken partidua bakarrik. Niretzat, izugarria da Lezaman bi mila lagun egotea.

—Honek aurrerapausuak ekarriko dizkio emakumezkoen futbolari, ala momentuko gauza izango da?

—N.O.: Begira zenbat hitz egin eta idatzi den. Hori bada denbora luzerako aurrerapausua.

—Badaude talde profesionalak: Sabadell, Puebla, Levante... Zuek?

—I.J.: Guretzat garrantzitsuagoa da ondo lan egitea, materialak, instalazioak eta abarrak edukitea. Profesionalak? Ikusi beharko da zer sortzen dugun, zenbat lagun etortzen den, zenbat bazkide...

N.O.: Horren arabera etorriko da bestea, apurka. Oraindik hasi berriak gara.

—Datorren denboraldian Europa mailako txapelketak jokatu beharko dituzue. Zelako aurkariak topatuko dituzue?

—I.J.: Italiako liga profesionala da baina ez da hain maila onekoa. Onenak Alemania, Norvegia, Holanda... dira. Urte-etako esperientzia daukate, eta fitxa gehiago; Alemanian 800.000 fitxa inguru daude eta hemen, estatu osoan, 11.000. m

4 bide

pinturak

Loroño 2 • Tlf/Fax 94 676 29 92 • SOPELA
Iturribarria 3 • Tlf: 94 442 01 55 • BILBO

BILBO MICRO

“1982az geroztik
soluzio
informatikoak
eskaintzen”

ELKARTE ANONIMOA

Colón de Larreategui, 25 / 48001 BILBAO
Tf. 4230212 / Zerbitzu teknikoak: 4230213

[sarean]

Iragarki eraginkorragoak

Google-ren zerbitzu berriak
euskaraz ere eskaintzen ditu iragarkiak

Interneten iragarkiak egiteko modua ere aldatzen ari da. Duela zenbait urte, eraginkortasuna eta ikusgarritasuna elkarrekin zihoazela uste zen. Gaur egun, ordea, ustez sinpleak diren zenbait zerbitzu dotore moldatzen dira ziberespazioan. Horra hor adibidez Google-k martxan jarritako Adwords sistema.

Horren bidez, munduko bilatzaile handiena erabiltzerakoan, orriaren eskuinaldean argi agertuko zaizkizu bilatutakoari buruzko testu soilezko iragarkiak. Afitxe hauek txikiak dira, askotan erabilgarriak eta erraz bereiz daitezke bilaketaren emaitzetatik. Sistema bera Blogger-en dauden milaka webguneetan erabiltzen da, baita bertan dau-

den hainbat euskal webgunetan ere. Iragarkiak jasan beharra da honelako webgune baten jabea izateko betebeharrak, baina, norberaren hizkuntzan idatziak badira, sufrimendua arindu egiten da, ez al da hala? ^m

webgida

HIZTEGIAK

>www.diccionarios.com

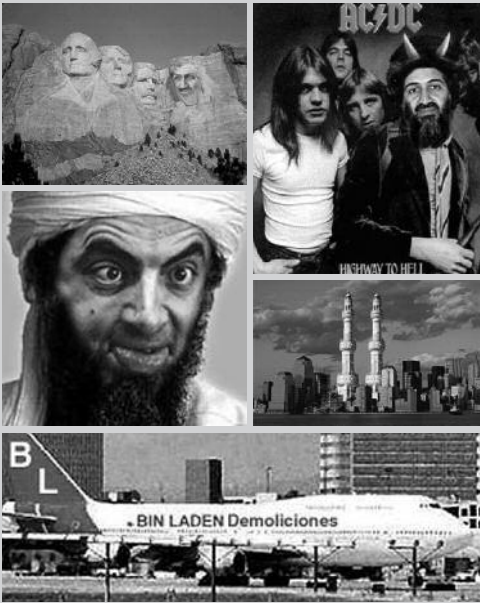
Oraindik euskarazkoa falta bada ere, webgune honetan lau hiztegi kontsulta daitezke Internetetik irten gabe: gaztelania, gaztelania-ingelesa, gaztelania-frantsesa eta gaztelania-katalanera. Erosoa da: hiztegien bertan bilatzea baino arinagoa askotan.

JUSTIZIA

> www.justizia.net

Gutxitan gertatzen bada ere, aitortu beharra dago Justizia sailak webgune ederra sortu duela. Estandar teknologiko guztiak betetzen ditu (oso gutxitan gertatzen da, saiatu bestela Etxebideren webgunean sartzen Explorer ez den programarekin), eta informazio erabilgarriaz betea dago.

Sarean aurkitu dugu > Non dago Bin Laden?

Internet-en irudi harrigarriak edo barregarriak topatzen baduzu, bidali UKra. Interesgarrienak aldizkarian hilabetero argitaratuko ditugu.
ukaldizkaria@telefonica.net

orain
hamabostean
behin

aldizkaria
etxean
jaso nahi
baduzu

94 491 13 37

dirulaguntzak

Boluntzarreta
BBK 2095 0121 10 9102483676
sartu zure laguntza gure kontu zenbakian

UK Uribe Kostako Aldizkaria

171 posta kutxa / Amezti 6, 4. solairua 5.
bulegoa / 48990 Getxo / ukaldizkaria@telefonica.net / tel.: 94 491 13 37 / faxa: 94 491 58 31 / bulego ordutegia: 08:00 / 15:00

[natura]

Gaia > zarata gutxiagotzeko panelak Isilago, mesedez!

Korridoreko hainbat lekutan daude zarata errepidetik **kanpora joatea** eragozteko panelak

Uribe Kostako Korridore izenez ezagutzen dugun errepideak dauzkan eragin kaltegarrietako bat, duda barik, zarata da. Eragin hori ahal den heinean arintzeko, zarata gutxiagotzen duten panelak daude bidearen ertzetan han-hemenka.

Panel horietariko gehienak Getxon daude, eta bertako ingurugiro teknikariagaz, Josu Atekagaz, egin dugu berba euron gainean. “Panel hauek zantari eusten diote hein batean”, diosku, “baina ez guztiz, zeozerk beti ihes egiten du, batez ere

gorantz”. Atekek adierazi digunez, solairu asko duten etxeetako gorenko pisuetara zarata gutxiago ailegatzeko, panel altuagoak ipini beharrean, errepidea bajatu zen. “Hala egin zen, esaterako, Oicosa zuriaren parean”.

Bolue inguruan dauden panelak –beharbada ohartu zarete– gardenak dira eta txoriak dauzkate marraztuta. “Gardenak dira Bolueko inguruneari ahalik eta enagirik txikiena egiteko –bestela ere nahikoa egin zaio!–, eta txorien irudiak benetako txoriek horien kontra talkarik ez egiteko ipintzen dira, dio Atekek. m

Argazkian, Bolue gaineko panelak

Sasoia da > enarak heldu dira

Enarak betidanik ezagunak eta gizakiari lotuta egon dira Euskal Herrian; horren adibide ditugu euskaraz hegazti hau izendatzeko dauden berbak. Hala ere, hau ez da euren urte osoko bizilekua (gehienena behintzat ez) negua Afrika inguruan pasatzen baitute. Baina, urtero-urtero, eguraldi onarekin batera, milaka eta milaka enara gure zelai, baseri, haran eta mendietara itzultzen dira eta bertan egongo dira uda amaitu arte. Beste batzuk, Norvegia eta Errusiaraino ere iritsiko dira. Beraz, hemendik eta udazkena hurbiltzean agur esan arte, enarak lagun izango ditugu gure zeruetan.

[jantzi]

2003ko bilduma osatzen duten pertsonaietako batzuk

Kukuxumusu Arkakusoaren musua

Txantxa soinuaren sortu zen, Iruñean, 1989ko San Fermin jaietan, eta egun Euskal Herriko modaren gertakariarik txundigarriena bilakatu da. Kukuxumusuk munduaz daukan ikuspuntu ironikoa Europa osora zabaltu du kamiseten bitartez.

Ku-ku-xu-mu-su. “Kukusoaren edo arkakusoaren musua” esan nahi du. Markaren hiru sortzaileei bururatu zitzaizen izen xelebre hori: Mikel Urmeneta marrazkilaria eta egungo sormen-zuzendaria, Koldo Aiestaran diseinugile industrialia, eta Gonzalo Domínguez de Bidaurreta kontularia; 1989ko San Fermi-netan egindako asmakaria da, eta Urmenetak dioenez, “entzierroko kamisetak kalean saltzea zen kontua. 5.000 aletik erdia baino ez genuen saldu”.

Iruñean jarraitzen dute. Instalazioak zeta-lantegi zahar batean dauzkate, Arrotxapea auzoan; bulegoetan eta biltegian dagoeneko 50 langile baino gehiagok dihardute. Kukuxumusun hainbat kamiseta, txano, jertse,erloju, zapi, galtzontzilo edo katilutan inprimatzen dituzten marrazkiak egiten dituzte. “Marrazki Fabrika gara. Horrek esan nahi du guretzat eta gure jarraitzaileentzat marrazkia lehendabizikoa dela”; marrazki horietan

animaliek gizakien portaerak erakusten dituzte.

Horien bidez, Kukuxumusuk bere umore-sena, sormena eta markaren filosofia islatzen ditu; filosofia horrek munduaz daukaten ikuspuntu ironikoa azaltzen du: “Denetaz egiten dugu barre”, ai-

«Aurten milioi bat kamiseta baino gehiago saltzea espero dute»

tortu digu Mikel Urmenetak. “Gogaitasunaren kontra ostikoka eta hozkadaka hasten den jende jostalari eta alaiarentzat marrazten dugu”.

2003an, Iruñeko markak 7 milioi euro fakturatzea eta milioi bat kamisetatik gora saltzea espero du; horretarako, bereak diren 15 denda, Internet-eko gunea eta bere produktuak saltzeko Europa osoan hedatuta dituen 1.000 salmenta-gunetik gorako sarea erabiliko ditu. m

I aki
Bitxitegia
Ω
OMEGA AGENTZIA OFIZIALA
Villamonte T: 4302345
Algorta

moda gaztea
opariak
IRATI
Torre 2, ALGORTA
T: 94 491 12 71

Errotalde
ileapaindegia

HARTU TXANDA TELEFONOZ!!

T: 460 38 90
Errotalde 18A / ANDRA MARI, GETXO

GAVRKO
GIZONENTZA -
KO MODA
Telletxe 5
ALGORTA
T:

Mar a Jes s

ILEAPAINDEGIA ETA EDERGINTZA

Alangobarri 10
T: 4910821
ALGORTA

HARTU TXANDA

Errenta
Renta **2002**

Errenta eta Ondare Aitorpena
Maiatzaren 2tik ekainaren 30era

Hitzordu
zerbitzua

Ez galdu
denborarik;
honela
erosoagoa da.

901 11 11 02 Euskaraz
901 11 11 01 Gaztelaniaz

Maiatzaren 2tik aurrera Bizkaiko Errenta eta Ondare aitorpena aurkeztu ahal izango duzu. Aurten ere, urtero legez, Foru Ogasunean doan egingo dizute. Ez duzu egin behar besterik deitu, hitzordua eskatu eta Erakustazokako 7. pabiloira joan baino.

Zeozergaldetu nahi baduzu, deitu telefono honetara: 901 50 3000.
www.bizkaia.net

Bizkai guztiak
egin dezan aurrera

Bizkaiko Foru
Aldundia
Ogasun eta Finantza
Saila

Diputación Foral
de Bizkaia
Departamento de Hacienda
y Finanzas

UDAL ETA FORU HAUTESKUNDEAK 2003

ezker batua
berdeak

EZKERRA
DA IRTEERA

ezker batua berdeak

www.ezkerbatua-izquierdaunida.org

ALBE alerik ale

Algortatik mundura bertsotan

Jagoba Pereda > Indartsu eta ausart plaza guztietan

Testua: **Josu Arroyo** / Argazkia: **Asier Mentxaka**

Behin hasita nekatzen ez den horietakoa, zuzena, apala, herrikoa. Bertsolari moduan heldutasuna aspaldi du lortua, eta erronka handiagoen bila orain, iraultzeko du Jagok bertsoaren mundua.

—Joan-etorri ugarikoa izan da zure ibilbi-dea. Azaldu hori labur-labur.

—Txikitan izan nuen lehen garai bat, eta uste dut orduan ikasturte bat baino ez nuela egin eskolan. Gogoan dut Amurizak zinta bat aurkeztu zuela Areeta aldean, eta hara joan ginela gurasoekin batera. Zinta hori oraindik ere etxean daukat. Hura amaitu zen, eta duela hiru bat urte, batzuek eta besteek animatuta, berriro hasi ginen. Tabernetan ibiltzen ginen, koplatan, eta hantxe sortu zen berriro eskolarako asmoa. Papera eta arkatza eskuan joan ginen lehenengo egunean...

—Eta aspaldi ikasitako horrek ezertan lagundu dizu?

—Bai, nik pila bat bertso buruz nekizkien, txikitatik. Inoiz galdetuz gero zer dakizun egiten *Bazekiat lanean/ jolasten ere bai* botatzea, eta horrelakoak. Behin Ander Deuna ikastolan hainbat ikasle batu ginen, eta denak gimnasioan isilik geundela, han hasi ziren bertso eske. Denek Frediri esaten zioten, eta Fredik niri. Egun hartan ezinean geratu nintzen, eta horrek amorru handia eman zidan! Hori ez da berriro sekula gertatu.

—Eskolan beti irrikan egoten zara kantatzeko. Zure zaletasunak ez al du mugarik?

—Eskolako lagunak esaten didate bai, beti izaten naizela lehenengoa kantatzen, eskolan bertan, afarietan... Batzuetan eskola egunean jendeak kantatzen duen bitartean ni bertso

"Bertsotan jendearekin parez pare egotea garrantzitsua da"

saioak antolatzen ibiltzen naiz, baina ni ez naiz horren zalea. Eskolara bagoaz, kantatzeko da, eta lagunak kantuan entzuteko. Gainera, besteei entzutea garrantzitsua da, eta zeure buruarekin kritikoa izatea, apurka-apurka hobetuz joateko.

—Zein iritzi duzu Txapel Bete Bertso ekimenaz?

—Hori guretzat aukera itzela izan da. Oso giro informalean egiten dira saioak, tabernetan-eta, eta jendearekin parez pare egotea garrantzitsua da. Ez dago hainbesteko alderik bertsolariaren eta entzuleen artean. Saio desberdinak daude; Berangon kantatu izan dugu, taberna jendez gainezka dagoela, baina beste batzuetan gertatu da inor ere ez ager-

ERAKUSLEIHOA

- ▶ Jagoba Pereda Txopitea.
- ▶ 1972an jaioa, Barakaldon.
- ▶ Beti bizi izan da Getxon.
- ▶ Oinarrizko Hezkuntza Geroa eta San Nikolas ikastoletan.
- ▶ Batxilergoa, Aixerrota institutuan eta Ander Deunan.
- ▶ Magisteritza Ikasketak eginda.
- ▶ Egun, ingeles irakasle Betiko eta Ander Deuna ikastoletan.

HIRU LERROAN

Udal hauteskundeak

Bertsojartzailea: **Jagoba Pereda** / Doinua: **la gureak egin du!**

1

Madriren ein da bilera
ta izan da gure kaltera;
(bis)
debekatuaz zera
bozkatzeko aukera.
Justizia lekutan dau,
zer demokrazia da hau?

2

Batasuna itxi aurrena
ta Egin gero hurrena,
(bis)
gero Egunkariarena,
AuB-rena azkena!
Nahiz ta ibili hainbat truko,
ez gaituzte isilduko.

3

Epaileak fin dabilta
haiek eman dute hitza.
(bis)
Nahiz herria dan anitza,
geurea dogu hitza.
Ezin gaitzke umildu,
euskaldunok behar bildu.

«Ni ideia berrien aldekoa naiz, eta inoiz doinuak ere asmatu izan ditut»

tzea saiora, eta guk berdin-berdin egin behar dugu batean zein bestean. Uste dut Gipuzkoa aldean inbidiak jota daudela, beraiek ere antzeko zerbait antolatu nahi dutela... Hori gurea ondo dabilen seinale da. —Bertsolari berritzailea izanik, izango duzu bertso formula berririk edo bertsotarako ideia orijinalik buruan...

—Niri beti gustatu izan zaizkit ideia berriak bertsolaritzan. Ikusten badut inork zer edo zer berezia egin duela saio batean, horrengandik ikasi egiten dut beti. Doinu berriak ere asmatu izan ditut. Abesti bat entzutean, errimari badu edo doinua polita bada (berdin gaztelaniaz bada ere), hori jaso eta moldatzeko tentazioa izaten dut. Bestela, saio berrien ildotik, oso interesgarria izan zen Algortan egindako bertso saio esperimentala, bertsolarien gaijartzaile bana emanda. Baina oraindik gauza asko daude esperimentatzeko.

—Bertsolari autodidakta izan arren, izan al duzu eredurik edo erreferentziarik bertsolaritzan?

—Nire erreferentzia nagusia Fredi izan da, eta berarekin ikasi dugu orain dakigun ge-

hiena. Bere ondoan kantatzera zoazenean, bera beti egongo da lasai-lasai, eta horrek lagundu egiten du. Gero saioan haren ondoan sekulakoak entzun behar izan ditugu, baina hortik ere asko ikasten da, errimak, berba jokoak, eta bakoitza berea aberasten doa.

—Bertsolari famatu diren horien ondoan ere kantatuko zenuen jada. Horiek ere eskola ona dira?

—Gogoan dut Jon Maiarekin Portugaleten egindako saioa. Orduan Maiak harrituta utzi gintuen. Hainbat bertso egin genituen berarekin, eta berak beti zabaltzen zuen bidea, berak ematen zituen ideiarik onenak, eta horrela gustura egiten da bertsotan. Ordukoa gozamina izan zen!

Gaixoadi baten erdian harrapatu genuen Jagoba bere etxe parean, baina bertso kontuak tartean direla, batzuek edozein traba ere gaindituko lukete, eta Algortako mutil hau dugu horietako bat. Azken ahale-gintxoak ere egin zuen, bertso bidez bere ikuspegi kritikoa agertzeko, geure herriak sasoi ilunak bizi dituen honetan. m

BEHIN BATEAN

LIBURUDENDA

Kasune, 24 ALGORTA
Tf. eta Faxe: 94 430 74 03

Jose Unzurrunzaga Astigarraga

HORTZ?KLINIKA

Tel.& Faxe: 94 460 06 21
Andikoetxe 24, behea ezkerre
ALGORTA

Basagoiti, 55 behea
T: 94 460 09 62 / 66
Faxe: 94 460 0966
48990 ALGORTA
eginkor@euskalnet.net
www.inmoeginkor.com

INMOBILIARIA

OSAEIDE?HORTZ?KLINIKA
Aranza Etxebarria

Odontologia orokorra
Ortodontzia
Periodontzia
PEDI

Bidebarri 27, behea esALGORTA 94 94 430 76

ADI LAGUN!

Kafe Antzokiak maiatzean
antolatu dituen ekitaldietarako sarrerak
lor ditzakezu. UKra deitzen dutenen
arte bina sarrera zozketatuko dira.

- **23 ostirala:** POTATO, 2 sarrera, 22:00
- **27asteartea:** antzerkia, HENRY BENGOA INVENTARIUM, 2 sarrera, 19:00
- **28 asteazkena:** INUIT JAIA: TANYA TAGAQ GILLIS eta UGARTE ANAIK, 4 sarrera, 20:30

DEITU!
94 491 13 37

KAMILTXO

lehen hartz euskalduna!

Kaixo laguntxo!

27 €
bidalketa gastuak:
4,25 €

DEITU ORAIN
 902 45 12 12
EGUN GUTXIREN BURUAN, ZURE ETXEAN

TRUK
 902 45 12 12
IRUÑEA • EUSKAL HERRIA

Egunkari berria abian

Ekainaren bukaeran egunkari berria kaleratzea da asmoa; horretarako **5 milioi euro** lortu behar dira

Egunkariako 151 langilek Euskarazko Komunikazio Taldea SA enpresa jarri dute martxan. Euren helburuetako bat, ekainaren amaierarako egunkari berria kaleratzea da; baina horretarako bost milioi euro behar dituzte, eta akzioak saltzeari ekin diote kopuru hori biltzeko. Akzio hauek 50 eta 300 eurokoak dira eta gura duten guztiek komunikazio enpresa berrian parte hartzeko aukera izango dute. Lehendik laguntza-bonoak gordailuan ipini zituztenen dirua ere akzio bihurtuko da. Eta enpresaren kontrola inork eskura ez dezan, ezingo du inork kapital osoaren %1,2 baino gehiago bildu. Erakunde publikoei, ordea, ekarpenak diru laguntzen bidez egitea eskatu diete, nahiz eta kapitalean parte hartzeko bide bat ere zabaldu duten, botorik gabeko akzioen bidezkoa.

Enpresa berria ere lehengo Administrazio Kontseiluak zuzenduko du, baina hura osatzeko jende gehiago biltzeko asmoa erakutsi dute. Horrekin batera, “Euskaldunon Egunkaria”ren ildo nagusiei jarraituko die egunkari berriak eta lan taldea ere lehengoa izatea da Administrazio

Kontseiluaren asmoa, nahiz eta oraindik erabaki gabe egon alde hau. Aldi berean, egunkari berria kalean ipintzearekin batera, “Egunero”k argitara ateratzeari utziko dio, eta honen harpidedunek berria etxean jasotzen jarraituko dute. m

- Akzioak erosteko:**
- Herri batzordeei banatuko zaien eskaera orrien bitartez (Getxon, 94 491 43 57).
 - Internet-en bidez: www.ektsa.net
 - Telefonoz: 635 733 385 / 635 733 386

«Akzioak salgai daude honezkero»

Ezagutzatik erabilerara dagoen aldea nabaria da

2003-2004 ikasturterako aurrematrikulazio datuek erakusten duten legez, B eta D ereduek izan dituzten eskaerak gora egin dute aurten ere. Baina Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan euskararen irakaskuntzak indarra hartu badu ere, Bigarren Hezkuntzan, Lanbide Heziketan eta Unibertsitatean behar handia dago egiteko oraindik. Horrez gain, eredu bi hauek gora egin arren -eta beraz, euskara dakitenen kopurua handitzen joan-, ezagutzaren gorantzako hori ez dator bat erabilerak duen bilakaera apalarekin. Euskara eskolako esparruetan soilik erabiltzen den hizkuntza izateko arriskua dakar honek; eta beraz, ezinbestekoa dugu irtenbideak bilatzea gure hizkuntza bizitzaren beste arloetan ere zabal erabil dadin.

Uribe Kostako Euskara Zebitzuak zure zerbitzura

Getxo: 94 491 14 41 • Leioa: 94 400 80 44 • Erandio: 94 489 01 40 • Berango: 94 668 00 08 • Gainerako herriak: 94 676 26 74

Euskara ikasten dute

Nagore Iglesias (Erandio)

—Noiz hasi zinen euskara ikasten?
—Txikitatik gurasoak ikastolan ikastea nahi zuten beraz UBIrarte euskara ikasi nuen.
—Zein mailatan zaude?
—Hirugarren perfla ateratzea nahi dut.
—Non ikasten duzu?
—Erandioko Udal Euskaltegian, baina Hizkuntza Eskolan ere egon naiz euskara ikasten.
—Zerk bultzatuta ikasi zenuen euskara?
—Nahi dudalako baina baita lanean ere behar izango dudalako, guzti hau alde batetik. Bestetik hizkuntza ez ahazteak, hau gertatzea nahiko erreza denez horregatik ikasten ari naiz.
—Zer da gehien kostatzen zaizuna?
—Hitz egitea batez ere. Entzumena pertsonaren arabera ere kostatzen zait.
—Orain arte ikasitakoa erabiltzen duzu?
—Bai. Lanean batez ere.
—Zelan definituko zenuke euskara?
—Beste kulturetatik ezberdintzen gaituena, atzerrian egonda ere norbait euskaraz hitz egiten badu berehala bereiztu dezakegu. m

gaizka escudero / villabotas-ekoa

Dilistak

Aurrerantzean, etxean, edonork egiteko betiko platerak azaltzen hasiko naiz ataltxo honetan. Errezeta errazak izango dira eta esan bezala, sukaldaritzan aditua izan bari-rik presta daitezkeenak. Dilistak aukeratu ditut hasteko oso jaki gozoa eta egiteko erraza delako.

Ipini su ahulean lapiko bete ur dilistekin batera. Barazkiak (begiratu osagaiak) *broumose* erara (hau da, ondo txikituak) zatikatuak ere bota, eta oliba olio txorrotada bat. Ordubete inguruan dilistak bere puntuan egongo dira. Bestetik, zartaginean tipula bat pimentoi apur batekin frijitu eta eginda dagoenean dilistekin elkartu. On egin! ^m

osagaiak

- dilistak • ipula • berakatzza
- oliba olio • piper berdea
- azenaorioa • porrua •
- tomatea • txorizo piperra •
- gatza • erramua (aukeran)

itsaso arana / jolastoki-koa

Alacant

Alacanteko ardoak oso eskualde desberdin bitan banatzen dira. Alacanteko Azpieskualdea deitzen dena, probintziako hiriburuaren iparmendebaldean dago, herrialdearen iparraldean, Vinapoló ibaiaren inguruan. Azpiaeskualde honetan soroak terrazetan itsasorako norabidean jaisten dira. Han ardo tradizio handia duten herriak daude: Elda, Villena, Monóvar, Novelda...

Beste azpieskualdea, De la Marina esaten zaiona, kostalderaino sartzen den sistema iberikoaren zona garaia eta kostakoan dago. Han dira Javea, Denia, Parcent... herriak.

Alacanteko azpieskualdean garnatxa tintorera (han Alacantekoa deitzen dutena) eta bobala dira lantzen dituzten mahats motak. De la Marinako azpieskualdean, ostera, monastrell zuria eta moskatela.

Ardo beltzak, zuriak eta moskatel gozoak egiten dira han. Bodegarik aipagarrienak: Gutiérrez de la Vega, Primitivo Quiles eta Enrique Mendoza. ^m

Javi Martínez > Euskal Herriko euskal pastel txapelduna

“Euskal pastelak gorakada eduki du”

Euskal Herriko euskal pastel lehiaketa Berangon egiten da. Maiatzaren 4an bosgarren edizioa izan zen, eta lehen hiruretan bezala, Laudioko Gaztaka baserriak irabazi zuen. Bertako “bozeramale” Javi Martínezegaz berba egin dugu jaki gozo honen gainean.

Argazkian, Javi Martínez

Zierbanakoa da jaiotzez, baina duela 25 urte Laudiora ezkondu zenetik, “*betidaniko kaletar*” hau baserriko gizon bihurtzen da astebururo, industrian daukan astebarruko lana ahaztuta. Domeketan azokarik azoka ibiltzen da Javi Martínez, aitaginarrebak egindako ogia eta, batez ere, emazteak eta koinatuak prestatutako euskal pastela barra-barra saltzen, berba-jario geldiezina arma daukala.

“Duela zazpi urte-edo hasi ginen pas-

tela egiten”, diosku. “*Azken boladan euskal pastelak gorakada handia izan du azoketan, nekazaritza eta abeltzaintzaren porrotaren ondorioz nik uste*”. Hasieran, abere askotxo zeuzkaten baserrian, eta txorizoa eta gazta saltzen zuten, baina sektoreko krisialdiak alternatibaren bat topatzera behartu zituen gaztakarrak. Javi bera izan zen euskal pastela egitea proposatu zuena. Emaizta ezin hobeaz, bistan denez.

Etxeko osagaiak

Euskal pastelaren jatorria, postre gozoak egiteko baserriko bizimoduan eskura zeuden osagaiakaz konpondu beharra izan dela esan daiteke. Eta halaxe egiten da gaur egun ere. Dena dela, nahiko esangura zabala dauka euskal pastelak. Javi Martínez dionez, “oso pastel desberdinak egiten dira. Baserri bakoitzak bere filosofia eta bere estiloa dauka, baina tira, edozein euskal pastelek arrautzak, gurina eta azukrea eduki beharko ditu. Pattar apur bat botatzeko ohitura ere badago, ez gehiegi. Batzuek rona erabiltzen dute; guk, berriz, armagnac-a”.

Txapelketaren garrantzia
Berangoko txapelketak honetan guztian izan duen eragina azpimarratu gura du Javik: “*Euskal pastela egiten dugunontzat oso garrantzitsua da txapelketa, eta gainera ikusi beharrekoa da eduki duen bilakera. Nik, lehen txapelketa irabazi nuenean, pastel bi saldu nituen goiz osoan. Maiatzaren 4an, berriz, ia 200*”. Izan ere, txapelketak ospea eman ei die Gaztako pastelei. “*Gozodendetatik eta jatetxee-tatik eskaintzak egin dizkidate eurekaz lan egiteko, baina gure esparrua feriak dira eta oso pozik gaude horrela*”. ^m

Erosketa etxera eroaten dogu!!

Ugari supermerkatua

ORDUTEGIA

Lan egun eta zapatuetan: 9:00-14:00 / 17:40-21:00
Domeka eta jai egunetan: 9:00-14:00

Gatzarriñe 5, % 94 676 19 99 LARRABASTERRA

LAIKAK Taberna

Bentatxu, 2
48600 Sopela

Tlf. 94.6760328

GOIZEAN

Gozoki eta prentsa, gutxi denik
Prentsa - Fruitu lehorrak - Aldizkariak - Litxarrieriak

Orduña Mendatea 1
T: 430 22 13
GETXO

Telletxe 13
T: 460 02 88
ALGORTA

TXIKI-AUNDI KAFETEGIA ezagutzen al duzu?

herriko pintxorik onenak ditugu etorri eta probatu!!

Amezti, 10 / T: 94 460 57 57 - ALGORTA

Norte jatetxea

adituak gara makailo eta kazolatxoak prestatzen

Bilbo-Plentzia errepidea
Ellexalde 9, Barrika - Tlf-94 677 30 09

Zurikaldai

JOKIN GARATE BAYO
Neguriko Etorbidea 9
T: 491 14 87
48990 NEGURI

KIMETZ GARATE AZURMENDI
Aingeruaren etorb. 4B
(sarrera, Jata Mendi) T: 460 01 87
48990 GETXO

jateko

- urdaitegia
- frutadenda
- elikagaiak

Amezti 4 -Tf.: 94 491 06 54
ALGORTA

Taberna Berni

Sarrikobaso 4 -ALGORTA
Tf.: 944 306 493

Asador

¥ Egunero zabalik

¥ Eguneroko menuak

¥ Enpresa menuak

¥ Menuak norberaren gustura

¥ Egunero karta berezia

¥ Gazez dastatzeko menua astelehenetik ostegunera

¥ Jaun hartze bazkariak

Aretxondo 14
Algortako Portu Zaharra / Getxo
Erreserbak: 94 491 25 93

prentsa ¥ aldizkariak
GETXOKO KIROL PORTUA
Arriluze z/g • Tel.& Fax: 94 491 53 21
ALGORTA • GETXO

BATIZ KRISTALDEGIA

- BIDRIERAK
- GRABATUAK AREA TEKNIKAREKIN
- IZPILU ERRALDOIAK
- INSTALAZIO OROKORRAK
- FUSIN

Illeta z/g (Sarrikobasoerikin bat)
T:94 430 69 42 /ALGORTA

**Bidaiak
Autobusak**

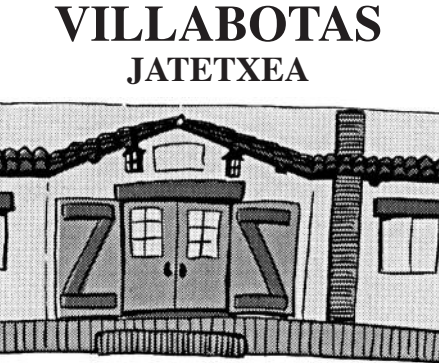
T: 94 453 08 16 - 609 405 988
Faxa: 94 453 33 34
GETXO

**altzariak
dekorazio-opariak**

Andres Larrazabal, 11 AREETA
T.: 94 464 89 94

Juan Bautista Zabala, 5 ALGORTA
T.: 94 491 13 94

**Menu merke eta bariatuak
Especialitateen karta
Giro atsegina**

**T: 430 43 33
Villaondoeta 2, ALGORTA**

[horoskopoa]

URA
t

(Abenduak 21 urtarrilak 19)
Denbora behar duzu bikotekidearekin jesartzeko eta bere sentimenduei buruz berba egiteko. Diru aldetik egonkortasuna da nagusi baina lanean zure onetik atera gura zaituzte. Azken boladan egindako dietarengatik osasuntsuago egongo zara.

OTSOA
t

(Urtarrilak 20 otsailak 18)
Dirua lortzeko duzun erraztasunak egun askoko bidaia egireko aukera emango ditu. Aspaldidanik martxan daukazu negozio bat itxi dezakezu, behintzat horri bueltak ematen ari zara azken aldian. Nerbioetatik nahi-txarto egongo zara.

ADARRA
t

(Otsailak 19 martxoak 20)
Maitemindu zaitetz, motel, inoiz ez delako berandu. Ez izan hain beldurtia eta eutsi gogor agertzen zaizkizun aukerei. Dirua gastatzea gustatzen zai-zun arren, erreprimitu apur bat. Hanketan mina igarriko duzu eta nekatuta sentituko zara.

AITZURRA
t

(Martxoak 21 apirilak 19)
Maitasuna zure zain dago baina ez dizugu esango non dagoen, hori zure esku dago eta. Begiak zabal-zabalik eduki itzazu. Oso trebea zara dirua non dagoen asmatzen, akzioetan inbertitu. Lan berri batean hasteko zorian zaude.

HOSTOA
t

(Apirilak 20 maiatzak 19)
Nahiko lotsatia zarenez, zutaz maitemindu den pertsona horrengana hurbiltzeko beldurrez zaude. Diru apurtxo bat irabazteko aukera handia da eta ondo etorriko zaizu. Lanean gelditu barik egongo zara. Gaixo zaudela uste baduzu medikuarengana joan.

EGUZKIA
t

(Maiatzak 20 ekainak 18)
Iazko udan izan zenuen harreman motz horri ez egin kasu handiegirik. Diruarekin zerikusia duten gaiekin ez burua berotu. Kontraturen bat sinatzekotan bazaude argi ibili eta ziurtatu dena legearen arabera dagoela. Kirola egin argaltzeko.

GARIA
t

(Ekainak 19 uztailak 18)
Zure maitasun kontuak ez dira berez konponduko, bi alderen kontuak dira eta. Berba egizu. Kontuz ustekabeko gastuekin, ugariak izango direlako. Jarrera ona erakutsiko duzu lanean. Sendagileak azterketa batzuk egitea gomendatuko ditu.

LASTOA
t

(Uztailak 19 abuztuak 17)
Maitasuna ez da zientzia, baina batzuetan gehiago lor daiteke konkistatu nahi duzun pertsonari kasu gutxi egiten badiozu. Diru asko gastatuko duzu baina baita laster berreskuratu ere. Lanean arazotxoak sor daitezke.

IRATZEA
t

(Abuztuak 18 irailak 16)
Zure seduzitzeko boterea goruntz doa, horregatik maitaleak soberan izango dituzu. Ondo aukeratu. Ez izan hain materialista, dirua ez delako dena munduan. Nagusiarekin berba egin gura baduzu, ondo neurtu esan behar diozuna.

META
t

(Irailak 17 urriak 16)
Beti dakizu zer gura duzun eta gainera berehala lortu gura duzu. Ez itxaron gehiago eta bikotekideari esan beharrekoa esan. Ez larritu, zure ekonomia laster berpiztuko da eta. Bizkarrean mina baduzu behar den bezala jesar zaitetz.

HAZIA
t

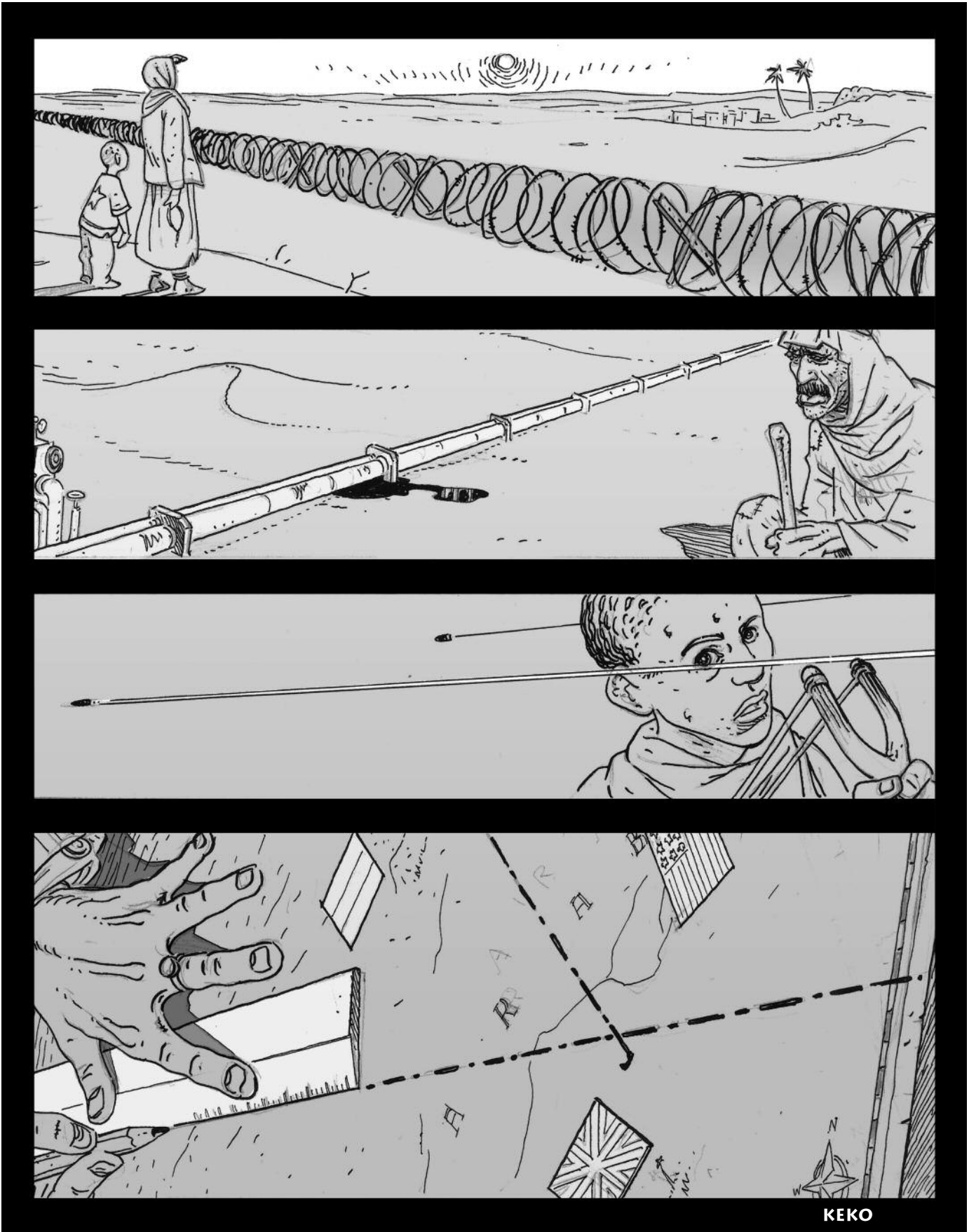
(Urriak 17 azaroak 15)
Bikotekiderik baduzu datozen egunotan bikain pasatuko duzue. Ordenarekin duzun seta hori ondo etorriko zaizu lanean, zenbat balio duzun erakutsiko dizulako. Umore txarrez egongo zara zure osasun eskasaren erruz.

NEGUA
t

(Azaroak 16 abenduak 20)
Azkenean lortuko duzu: hain luzaro eskatzen ibili ondoren, zure bikotekidea losinak egiten hasiko da. Bejondeizula! Finantzekin zer ikusia duten aholku garrantzitsuak jasoko dituzu. Zaindu aspaldidanik duzun katarro hori.

[komikia]

denborapasa

HITZ GURUTZATU

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Taula honek hamabi beltzune ditu.

LUMA aldizkariaren eskutik

Ezker eskuin

1. Zabalpen. 2. Aditzera emanak. 3. Zuk narmazu eta haiek ... Bat. 4. Bibliako lehen emakumea. Antzinako kalkulu-taula. 5. Tontor. Gela handi eta zabal. 6. Oxigenoaren sinbolo kimikoa. Bi ken bat. Zero. (Zah.) Zakur. 7. Merkataria. 8. Pertsiaiko enperadorea. (Infin.) Ukitu. Iodoaren sinbolo kimikoa. 9. Kasik. Random Acces Memory. Atzizkia. 10. Erne! Inguru.

Goitik behera

1. Udal hautetsia. 2. Euskal lurraldea. Saudi Arabiako hiriburu. 3. Nafarroako herria, Larraunen. Oxigenoa. 4. Ofizial turkiarra. Heldu naiz. 5. Tibeteko apez budista. Hizki grekoa. Euskal alderdi politikoa. 6. Arrain mota. Aldizkari hau. 7. Urteko sasoiak. Röntgen. 8. Haiei, nuke. Letoniako hiriburua. 9. Da. Iparraldean, mesedez. Indioa. 10. Eguzki. Oraindik.

Soluzioak

O	N	A	R	A	B	I	D	A
N	I	G	M	R	A	V	I	A
I	I	K	U	O	R	I	Z	
V	I	R	V	L	U	T	R	T
H	O		O	T	V	B	O	
O	T	E	R	A	N	I	V	G
	O	K	A	B	A		B	E
I		E	T	A	M	A	R	A
K				R	I	A	G	A
E				N	D	E		Z

EUSKALDUNON
denbora-pasa
eta hitz jokoen
hilabetekaria

Zozketa mundiala*
harpidedunen artean
8 eguneko kruzeroa 2 lagunentzat
Mediterraneoan (otorduak barne)

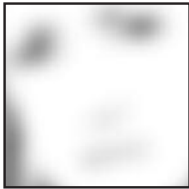
* Zozketa 2003/03/31n egingo da

BIDALI ZURE DATUAK ETA IZAN ZAITEZ LUMA-KO HARPIDEDUN

BAGABIGA, E.M.E.
Istillaga plaza 2 behea. 307 PK-20304 IRUN
Tfnoa: (+34) 943 62 95 64 - (+34) 943 63 08 83
luma@xedera.com / www.xedera.com

asmatu eta irabazi > bi lagunentzako bazkari bat

Nor da?

- Euskal rockaren izenik garrantzitsuenetakoa da.
- Kortatu, Negu Gorriak eta Dut taldeetan aritu zen.
- laz “In-komunikazioa” izenburuko diskoa kaleratu zuen.

> Aurrekoaren erantzuna: Ainhoa Arteta

> Irabazlea: *** Ander Serrano (Getxo)**

*deitu telefonoz goizez: 94 491 13 37

Bidali erantzuna eta zure izen-deiturak, asmatzen duzuenon artean
bi lagunentzako menu berezia zozketatuko dugu:

UK Uribe Kostako Aldizkaria. 171 posta kutxa 48990 Getxo
ukaldizkaria@telefonica.net / faxa: 94 491 58 31

Gardoki Jatetxea

Mendieta kalea 47

Sopela

Telf. erreserbak: 94 676 07 61

astelehenetan itxita

Erromoko Zasi-Eskola dantza taldea, 1965

Orain dela pare bat hilabete, UK-ko 38. zenbakian hain zuzen ere, Erromoko Zasi-Eskola dantza taldearen argazki bat ekarri genizuen; hura 1958koa zen. Oraingoan dakarguna Carlos Llanosek bidali digu eta Arriluzen egin zen, 1965eko San Ignazioko jaiak zirela-eta; orduko Getxoko jai horietan, dantza taldeak karrozen desfilearekin batera joaten ziren. Irudian ikusten diren dantzari gehienak (Carlos Llanos bera ere tartean dago, 17 urte zituela) erromoztarrak ziren, baina Areeta, Astrabudua eta Erandiokoak ere bazeuden. Santi Marin zen Gobela kultur elkartearen esku zegoen Zasi-Eskolaren irakaslea eta arduraduna, “izaera handiko gizona eta prestatzaile ona”; gaur egun, Sopelan bizi da. m

Zutunik: Jose Andres Mendiguren (GB), “Faneca”, Jose Ignacio Gorostola, Juan Ignacio Elejalde, Carlos Llanos, Valentin Gorostola, Alfredo Alonso “Pirito” (GB).

Makurturik: Serafin Blanco “ Fino”, Jose Casanueva “Manako”, Jose Antonio Asensio “Piru”, Sardon, Santi Marin (irakaslea eta arduraduna)

ARGAZKIA, CARLOS LLANOS ETXABEK UTZITAKOA

[aitormenak]

GURUTZE BEITIA > aktorea

“Beti aldarrikatuko dut:
gerrarik ez”

Zure izaera definitzen duen ezaugarriren bat...

Oso pertsona alaia naizela esango nuke.

Zein da zure akats edo maniarik nabarmenena?

Burugogorra eta setatia naiz.

Zure haurtzaroko oroitzapen bat...

Batez ere familiarekin lotuko nuke, familiaren batasunarekin.

Hainbat eta hainbat oroitzapen polit daukat; oso haurtzaro ederra bizi izan dut.

Zer da jarraitzaile batek esan dizun gauzarik ederrena? Behin pertsona batek, depresiboa zena, esan zidan bere bizitza alaitzen nuela, horrek poz handia eman zidan. Beste bat ere asko gustatu zitzaidana, ni urdinez jantzita nengoela “que poco azul para tanto cielo” esan zidaten. Pertsonalitatearekin lotuta daudenak dira gehien estimatzen ditudanak.

Zein komentariok egin dizu kalte gehien?

Batzuetan kritikak jasotzen dira, kritikak konstruktiboak baldin badira onartzen ditut, baina mesprezuz eginak edo oldarkorrak badira ez ditut batere atsegin.

Zein da zure libururik gogokoena?

Los pilares de la tierra eta *La sonrisa etrusca*. Azken honetan pertsonaiak maitemindu nintzen. Nobela historikoak eta biografiak atsegin ditut.

Abestirik gustukoena?

Txikitatik nire etxean musika ezberdina entzun izan dugu, aitak diskoetxe batean lan egiten zuen eta. Baina bat aukeratzekotan *Bizkaia Maite* esango nuke.

Eta film bat?

Zinemazale amorratua naiz. Fellini-ren *Amarcord* itzela da.

Zein leloekin egiten duzu bat?

Beti aldarrikatuko dut “Gerrarik ez”. Hala ere, oraintxe bururatzen zaidan bakarra “Zatoz Euskal Herrira, harrituko zaitu eta”.

Zertan edo norengan sinesten duzu?

Pertsonengan eta pertsonen ekitza onetan.

Zerk ematen dizu beldurra?

Zoramenak edota burua galtzeak eta zer egiten dudan ez jakiteak.

Lana galtzeak eta familiari zerbait gertatzeak ere beldurtzen nau.

Nork edo zerk egiten zaitu zoriontsu?

Familiak, lagunak eta lanak.

Errepikatzen zaizun ametsa...

Diru mordoia irabaztea eta munduan zehar bidaian joan ahal izatea.

Herriz herri bidaian ibiltzeaz gain, diruarekin, esaterako Txileko herrixka bat, bat esateagatik, berreraikitzea. Beste ildo batetik, aktore izateagatik sari bat irabaztea. m

GURUTZE BEITIA— Bilbotarra da, hamar urte daramatza antzerkia egiten, eta orain *El viernes más humor* saioan ikus dezakegu ETBn. Orain dela gutxi sari oso berezia jaso zuen: *Club de la Comedia*-ko lehen saria. Harreman Publikoak eta Kazetaritza ikasketak egin zituen Gurutzek, baina benetan gustatzen zaiona aktorea izatea da. Laster (hilaren 23 eta 24an) bere antzerki lan berriaren aurre-estreinaldia egingo du, lanaren izenburua: *Evitango Cabaret*.

Errenta
Renta **2002**

Errenta eta Ondare Aitorpena
Maiatzaren 2tik ekainaren 30era

RENTANETekin
zure itzulketak
tximistaren pare.

48 ordu barruan

Aurton ere RENTANET erabil dezakezu zure mesedetan. Hauxe besterik ez duzu egin behar: hitzordua eskatu eta Erakustazokako 7. pabiloira joan. Geuk prestatuko dizugu aitorpena, doan. Dirua itzuli behar bazaizu, 48 ordu barruan sartuko dizugu zure kontuan.

Hitzordu zerbitzua | 901 11 11 02 Euskaraz
901 11 11 01 Gaztelaniaz

10 egun barruan

Nahiago baduzu, **400 bulegotik** gora daude atxikita sistema honi eta haietan ere doan prestatuko dizute aitorpena. Dirua itzuli behar bazaizu, 10 egun barruan sartuko dizugu zure kontuan.

Rentaneten modalitate biotan, aitorpenaren emaitza zerbait ordaindu beharra bada, azken egunera arte (ekainaren 30a) ez zaizu ezer zordunduko kontuan, eta gainera ordainketa zatikatu ahal izango duzu: %60 ekainaren 30ean eta gainerako %40 **azaroaren 10ean**.

Zeozer galdetu nahi baduzu, deitu telefono honetara: 901 50 3000.
www.bizkaia.net

Bizkaiko Foru
Aldundia
Ogasun eta Finantza
Saria

Diputación Foral
de Bizkaia
Departamento de Hacienda
y Finanzas

Bizkai guztiak
egin dezan aurrera